

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

చెన్నపురాంధ్రసభ

(అలితకళాశాఖ)

ప్రహ్వదనాటక ప్రదర్శన సందర్భమున
అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన శ్రీ పీఠికాపు
రాధీశునకు స్వాగతపద్యములు.

జే స్వాగతము నీకు సకలసదుజ్జ్వలంబు !
ప్రభుత్వరాజ్యవంశవాంఛనంబు !
సుకవిగేయ ! వేంకటమూర్తుసహిత
సూర్యరాయ ! సద్యోకోనికాయ !

ఉ. బ్రాహ్మణ హాళికా, యాంధ్రసభ
భాగ్యమై భాగ్యము; పీఠికాపురీ
నేత యనుగ్రహం బొలయు నే
దయదేవి జయగ్రాసితమున
ప్రీతి నలంకరించె; ఇంక
మెంవెలార సభామంత్రి య
త్యాగతేజ్వి గాంచగల

డా. ప్రజ్ఞానాధికారాధ్యక్షతవే.
పి. చిననాడె తలిదండ్రులను గోలుపోయిన
యనదల కొక కేరణాలయంబు
విద్యాభివృద్ధికి జెజువు లేక కృపించు
బాలరక్షక కళాకాలయముటి
ఆంధ్రవాద్యమువృద్ధికి సదా యత్నించు
పని కొక సాహిత్యపరిషదంబు
కాశ్రమిజ్ఞానైక సంక్షుభావధై
ప్రతివత్సరమును విద్యోపవీక్ష—
ఎన్ని యని వేర్కొనవచ్చు? ఈ మహాత్ము
సాయ మెంతక పెరిగిన సంస్థ కాని
యద్యమము గాని కలదె యాంధ్రోద్యమంబు ?
అవకాశావతారుడీ యనఘమూర్తి !

పి. పుషపామహాభరతకాశ్రమి
జలప్రదర్శితమహానాటకముల
ఆంధ్రరాజీయరాజ్యభ్యుదయవిష
యైకచర్యప్రసంగాదికముల
జ్యోతిషాధ్యయముద్దిష్టనా నాటకము
మానవరీతివిధానకలన
విశ్వవిద్యాలయగ్రామ్యలభకా
య్యజ్ఞోత్సవగ్రంథాలయోద్యమమున
అది వ్యాయామకేళినివారములను
ప్రాయమునకు మించిన కార్యభరము పూని
సంఘసేవ యొనర్చు నీ సభ ప్రత్యక్ష
రాజగౌరవమునకు పాత్రంబు కాదే ?

పి. రాజులారా ! వజ్రగ్రాహులారా ! జయం
దారులారా ! మహాదారులారా !
ఉద్యోగభువనార ! విద్యోగభవనార !
పాదలారా ! సభాస్థానలారా !
ఆంధ్రభోజా దేవంగ అభినవకృష్ణరా
య లంగ విఖ్యాతి నందినట్టి
ఈ రాజవంశుని యధాభిమానంబు
కొరెట్టులు సమకూడె గాన
ఈ సభావర్తితంబునం ది దిసంతె
మది నమి యెంది ప్రకరణపుష్ప మీఱ
ఈ ప్రతిష్ఠాపనమున వర్ధిల్లఁజేయ
క్రతువు గైకొందు, తొందరైనము గలండు !

చెన్నపురి } కాళ్ల కూరి గోపాలరావు
9-2-1918 } విద్యాకాళికార్యదర్శి

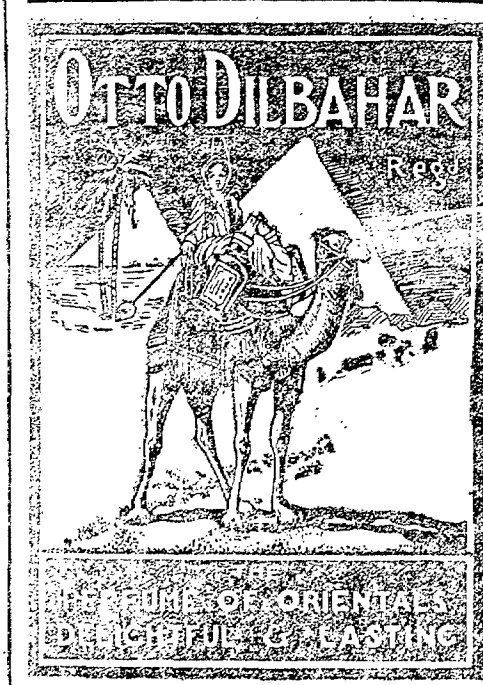
పాలవాడు తన లై సెన్సును కనపరచలేక పోవుట:-
కొలంబోళా గతి శుక్రవారము ఒక పాలవాడు పాలను పిండు
చుండగ పోతినను నట ఇన్ స్పెక్టరుగారు వాని లై సెన్సును
అడిగిరి. వా ని ని కనుపరచుచుట్లు వాడు నటించుచు చాలా
జాగుచేసి నందున కలి ఇన్ స్పెక్టరుగారు అనుమానపడి వానిని
పట్టుకొనవలసినదని ఒక కనిస్టేబుల కాజ్ఞాపించి జెల్లిపోయిరి. కాని
పాలవాడు మిక్కిలి మాయలమో యగుటచే ఆవురు పరు
గైత్రించి వానిని పట్టుకొను మిమతో దానివెనుకనే లాసును
పరుగై పారిపోయెను. దిగ్గజ నందిన వారిలో మొకడు
పాలవాని ఇట్లుయ కనపరచుటచే పోతినవారు వానిని పట్టుకొని
కేసుచేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి 25 రూ॥ లు జూర్మానా
విధించిరి.

యావద్భారత హిందూ సభ.

గంగానదీ తీరమున కాశిబజారు మహారాజాగారి
అధ్యక్షతక్రింద నీమహాసభ ప్రయాగలో జరిగినది. అధ్య
క్షులు గంభీరోపన్యాసము సేసగిరి. మనము కాల వేగమందు
గూడ సాధ్యమగునంత త్వరగా ముందుకు జరుగుచున్నాము.
అభివృద్ధిభరంగములు పూర్వార్చార తీరమునకు కొట్టుకొనుట
నిష్ప్రయోజనము కాలేదు. కాననే నేడు మన ముచ్చరింప
వలసిన విషయములలో శ్రీలకు విద్యనేర్పట, విలంతువుల
స్థితిని బాగుచేయుట, అతి లాభ్య వివాహములను
నిరసించుట, కూడ్రపంచయ వర్ణముల
వారి నున్నతస్థితికి గొనివచ్చుట మున్నగు విషయములు
గూడ గలవు. మన శ్రీల ఆజ్ఞానమునుబట్టియు నిన్ను బాతుల
దుష్ప్రీతినిబట్టియు నాగరిక ప్రపంచము వారు మనదేశమును
చాల చులకనగా చూచుచున్నారు. రాజకీయాభివృద్ధి
కిది చాలనభ్యంతరమును కలిగించినది. కొన్నికర్తావ్యముల
మహనుగూడ సభివృద్ధి కనకాళ మగపడెడు. మన మభివృద్ధిని
గోరుటలో జహిను దేశమును లక్ష్యమునం దుంచుకొని వారి
మార్గము ననుసరింపవలెను. అందులకు శ్రీల నిన్ను బాతులస్థితి
బాగుపడుట అత్యవసరము.

వర్ణవ్యవస్థను నిరసించుట నా పని కాదు. ఏదో యొక
విధమగు వర్ణవివక్షత ప్రతి దేశమునను ప్రతియుగమునను
నుండియే తీరవలెను. ఇంతవరకు నట్లుండనిదేశమే లేదు. ఇక
ముందుగూడ నుండబోదు. ప్రాచీన కాలము నందు
వర్ణవ్యవస్థ సాంఘికాభివృద్ధి కరముగ నుండగా
నిపుడది కిట్లమై విరోధములకు ను ఈ వ్యవస్థలకును
కారణ మగుచున్నది. ప్రస్తుతి మున్న వర్ణాశ్రమ
విధానము ప్రాచీనవిధానమునకు కేవలము ప్రతిబాళము.
హిందూమతమును నిర్వచించుటకు దాని ప్రస్తుత స్థితిని మన
మాధారముగ నుంచుకొన గూడదు. దాని సభివృద్ధి కొందింప
వీలులేదని గూడ మనము తలంపగూడదు. మన మతమునందలి
ముఖ్యతత్వములను ఉపనిషదనుగుణముగ మన మచరణ
పూర్వకముగ లోకమునకు వెల్లడింపవలెనని మన మున్నత
స్థానమును మరల బడయుజాలము; కాన ప్రాచీన ధర్మ
ములను మీ రాచరించుచు నుపదేశింప గడంగుడు. ఆచ
రించని దానిని బోధింపగూడదు. బోధించు దాని నను
దినము నాచరింపవలెను. అట్లు భైర్యముతో ప్రాచీన ధర్మా
నుగుణ్యముగ మనము ప్రవర్తింప నారంభించిన చునదేశాభివృద్ధి
కలుగుట ప్రారంభమగును అని మహారాజాగారు నడివరి.
జగన్నాథము, ద్వారక, కోలాపూరు మతముల పీఠాధిపతులగు
కలకరాచార్యుల స్వామిలవార లధ్యక్షత వహించెదరు. చాల
మంది సభకు వచ్చి.

బర్మా పదాతిదళము:- వార్తాప్రసమువా రిట్లు ప్రక
టించుచున్నారు:- యూరోపియనులుగాక తక్కిన ప్రజలలో
నుండి వ్యక్తులను చేర్చి బర్మాపదాతిదళ మును పేర (ఇండి
యా రక్షణ సేన) మొక పటాలమును తయారుచేయవలసినదని
ఇండియా దోరతనమునా రాజ్యచేసిరి. ఇండియా సర్వసే
నానిచే వెన్నుకొనబడు పదాతిదళముతోడ నీ వైదళమును
చేర్చి, వైవిరుల కిక్కితుల నొసర్చుట, పాలించుట మున్నగు
కార్యములు జరుగును.

హౌస్ ఏజెంట్ ఇండియా డ్రగ్ లండు కెమికల్ కో; సం. 1918, జమ్మూమునీడు బొంబాయి.

మదరాసు అందుసదరక్షమరాటా
రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
నోటీసు. (1062)
తెండ్రు కావలయును.

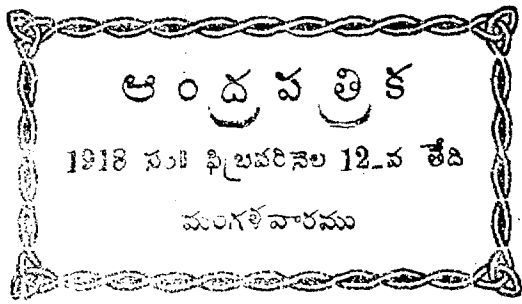
- (1) రైల్వేకంపెని తాలూకు గడయారములకు రివేయరు, కీ యిచ్చుట, బాగుచేయుట మున్నగు నానికి తెండ్రు కావలయును. మిగతవిషయములు మదరాసులోనున్న జనరల్ ట్ర్యాఫిక్ మ్యానేజరు గారి వద్దనుండి తెలియవగును.
- (2) 250 హక్కుముల ధరావతుతో తెండ్రు ట్ర్యాఫిక్ మ్యానేజరువారి కార్యాలయములో నున్న సరఖాస్తులమీద వ్రాసి 1918 వ సం॥రం మార్చి 1 వ తేది శుక్రవారము సుధ్యాహ్నము 12 గంటలకు బాటకుండగ రాయపురము, ఏజంటు గారికి సంఘవలయును. తెండ్రు అంగీకరించ బడనిచో ధరావతు పాపముచేయుటను.
- (3) తెండ్రును అంగీకరించుటలో ఏజంటు గారి యిష్టము.

NOTICE.
Sealed tenders for printing, binding &c of the Guntur District Board for the year 1918-1919 will be received by the President, District Board up to the 20th February 1918. Successful tenderer will have to execute an agreement.
For forms and other particulars apply to the President, District Board, Guntur who does not bind himself to accept the lowest or any tender.

నోటీసు
1918-1919 వ సంవత్సరములో గుంటూరు జిల్లా బోర్డువారి అచ్చుసనులు వగైరా చేయుటకు తెండ్రును పెట్టదలచినవారు 1918 వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 20-వ తేది లోపుగా తెండ్రును నీలు చేసి జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారికి సంపవలయును. ఎవరి తెండ్రు అంగీకరింపబడునో వారు ఖరారునాటా వ్రాసి యివ్వవలసియుండును. ఖరారులకొరకు యింకా యితర విషయముల గురించిన్ని డిప్యూటీ జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి పేర వ్రాసి కనుగొనవలయును. (1060)
District Board Office, } E. A. DAV'S,
Guntur. Dated 6-2-1918 } President,
District Board.

మిక్కిలి మనోహరముగా నువానన 196
(రిజిస్టరు కాయదీసి) ఆటో రిటేలుహౌస్. (రిజిస్టరు కాయదీసి)
ఇప్పటికాలపు చరిత్రకావ్యము, పాటలీనిగ నొప్పుమగు మహానగలది. ఆటోహౌసుగాని, నాటకముగాని, దేవుడెడకదే నిధము చేయబడిన కేవల పుస్తకసారము. నీ తువాలు కొన్ని బిందువులు చిలకరింపవలె, మనోగ్యమగు మహానని నిర్మలకరించును.
ఈ క్రింది ముద్రా-ముద్ర పీఠాలలో నుండును.
విక్రయము (అర.రూ.) పీఠా 1-8 రూ 0-8-0
చుట్టకము వైదా 1-రూ " " 0-12-0
వేరొకటెజా 2 " " " 1-4-0
వెట్టవెజా 4 " " " 2-0-0
పి. పి. భర్తలు రూ 0-0-0 ప్రత్యేకము.
వల్లెల, నట్టములందలి ప్రసిద్ధముగు ప్రయత్నలలోను బొంబాయి, దినికి అనేకమగు ప్రయత్నములు చేయి. కావున, తమ విజ్ఞానమును సీసావైన ను, కాట్టవైపు ఆటోహౌస్ వివరి. జూ. చేతులు పడేవింపుడు. ఈ ఆటో రిటేలుహౌసుకున్న సమస్తములను పరిశీలనచేయు గోరూ రి దిగువవారికి వ్రాసినచో అలాగిమ్మకులకు మహానమకాట్ట ఉచితముగ పంపుదురు.

రహస్య శిక్షణసంఘము:—కలకత్తానుండి తంలివార్త
రాగానే దీనిని జిహ్వాను పోలినువారు మార్చి 21 వ తేదీన
ఒక యింటిని చుట్టుచేసి లాన ప్రవేశించిరి. ఇంట నెవరను
కనబడలేదు. తిరిగివచ్చుచు దారిలో గురుదాసును యువకుని
చూచి అతడు సంకృష్టికరముగ సమాధానము చెప్పలేకపోయి
నందున అతనిని పట్టుకొనిరి. అతని గదిని పరీక్షింపగా
నాలుగు తూటాలు దొరికినవి. పోలీసువారు చాల యిం
డ్లను సోదాచూచి వ్యర్థముగా గురు యువకులను
పట్టుకొనిరి. వారు 5 గురును రాజద్రోహపురుషులు
సంఘమునకు చేరినవారనియు దోషితులననుచు హత్యచేసినను
భవము సమకూర్చుచున్నారనియు వారివై కేసుచేయబడెను.
వారిలో కొందరు రహస్యముగ యిండ్లనెదరు పుచ్చుకొనిరి
యు అటుపిమ్మట నానాహత్యలనుచు పారిపోయిరియు
తెలుపబడెను. ఈముద్రాయలు పెద్దకుట్ర సంఘమునకు చేరిన
వారని మేజిస్ట్రేటుగారు నిశ్చయించివారిని 5 ఏండ్లకు
సర్కార్ల ద్వారమునకు తీరావలసిగా నుండుట కొరకు, వారి అసలు
జేమిగా జిల్లాసభ కారీ శిక్షణకు నిశ్చయించి వారిని జైలుకు
పంపివేసినను దేవునిపొగడి, ఇంకొకరి నానాహత్యలకు
సాక్షిచేసి, కలకత్తా నైజాద్విభాగము ద్వారానుండు నాని
నుండి వచ్చుట నానాహత్యలకు

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము
మా. శర్మగారి ప్రసంగము.

సామాన్య శాసనసభయందు నరిసింహా శర్మగారు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణ తీర్మానమును పాదించునపుడు చేసిన ప్రసంగము పూర్తిగా జేరొకటను ప్రచురింపబడినది. ఆ ప్రసంగమును నిప్పుక్ష భావముతో జదివినవారలకు భరతఖండమును భాషలనుబట్టి రాష్ట్రములుగా విభజించుటకు గల కారణములు తెలియ గలవు. శాసనసభయందు తీర్మానమునకు గలిగిన యవజయమువలన శర్మగారు అవహాస్యమునకు నిందలకు పాత్రులైనను శర్మగారు తీర్మానమును పాదించుటయందు జూపిన రాజనీతి సాహసము మారాఠీదన ప్రశంసనీయుము. శర్మగారి వాదము బాగున్నను రాజ్యాంగపరిజ్ఞానము సముచితమైనను తీర్మానోపపాదనమునకు దేశకాలములు పరిచక్షురీతియందు లేవని క్రతిపక్షులు వాదించిరి. దేశకాలపరిచక్షుము.

దురభిమానమును విడిచి దూదృష్టితో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణ సమస్యను విమర్శించిన వారిలకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమును ముంటాపక్షముగ బాటుకు తరుణ మాసన్నమైనదని విదితముగు చున్నది. రాజనీతిజ్ఞులు కార్య సిద్ధికి సామాన్యముగ రెండు మార్గముల నవలంబించుదురు. ఒకటి కాలనిరీక్షణము. రెండవది కాల వ శీకరణము. హిందూ దేశ రాజకీయ రుగ్మమునందు ముప్పుదేర్చు నుండియును కాలనిరీక్షణనీతి యవలంబింపబడినది. నాయకులు సమయోచితముగ రాజ్యాంగసంస్కరణముల నభ్యర్థించుట కలవాటుపడిరి. వారు నమ్మిన సిద్ధాంతముల వైనను ధైర్యముతో ప్రకటించుటకు సాహసించుకుండిరి. పాలకులు ప్రసాదించిన స్వల్పసంస్కారములతో సంతృప్తిని జెందుచుండిరి. ఆత్మ విశ్వాసము లేకుండుటయే కాలనిరీక్షణ తంత్రమునకు ముఖ్య కారణము. ఈ మార్గము నవలంబించుటవలన ప్రయోజనము గలుగదని నాయకు లిప్పుడు గ్రహించి కాలవశీకరణ తంత్రము నవలంబించుట కుపక్రమించిరి. గతించిన రెండు సంవత్సరము లందును జరిగిన స్వరాజ్యాదోళన మీ ధర్మమునై ప్రకటించుచున్నది. స్వరాజ్యాదోళనమునకై సకలజనుల సమ్మతిని బడయుటకై నాయకులు నిరీక్షించి యుండలేదు. తాము నమ్మిన సిద్ధాంతములను వ్యాపింపజేయుటకుబూనుకొనిరి. శర్మగారును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానమును పాదించుటయందు దీ మార్గము నవలంబించిరి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విషయముపట్ల శర్మగారికి గల యనుభవము విశ్వాసము శ్రద్ధివాసశాస్త్రీజిన్నా జెనర్లి చిట్టివినుగారులు మొదలగు వారలకు లేదు. ఇతరసభ్యులకు వారి సంస్కారమున కతితమైన ధర్మమును గ్రహించుట సాధ్యముగాదు. శర్మగారు ప్రథమాంధ్రమహాసభ కధ్యక్షులుగ నుండుట వారి విశాలభావమునకు నిదర్శనము. అయి దాంధ్రమహాసభలను సందర్శించిన శర్మగారికి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణము వలన

జనసామాన్యమునకు గలిగెడి లాభములు మనోగతము లెనవి. ప్రజల జీవమునకు ప్రజల ప్రజాధము సాధనముని గ్రాహ్యమైనది. ప్రజల తరణోపాయము ప్రజలవలననే గలుగవలయు నని ధ్రువపడినది. ప్రజల తరణోపాయమునకు మాతృభాషయే ముఖ్యసాధనమని విదితమైనది. ఈ భావములు మాంటేగు గారికి ఓర్పులు, ఆంధ్రులు, కర్ణాటకులు, మహారాష్ట్రులు సమర్పించిన విజ్ఞాపనపత్రములందు వెల్లడి చేయబడినవి. రాజకీయ నిధి హిందూ దేశమంత్ర వారి సహచరులు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమును విజ్ఞాపనపత్రముల నుండియును సంభాషణముల నుండియును గ్రహించినను నా సిద్ధాంతములందు శర్మగారికి గల విశ్వాసము వారికి గలుగనేరదు. హిందూ దేశమంత్ర రాజ్యాంగసంస్కరణముల విషయమై ప్రజానాయకుల యభిప్రాయములను రాష్ట్రపాలకుల యభిప్రాయములను గనుగొనెను. రాజకీయ నిధియును మంత్రీయును సంస్కరణవిభానమును నిర్ణయించుట కుపక్రమించిరి. అచిరకాలమున మోంటేగుగారు ఇంగ్లాండునకు బోయి ఇతర మంత్రులతో సంప్రతించి సంస్కరణశాసనమును నిర్ణయింప సమకట్టుదురు. రాజకీయనిధి, హిందూ దేశమంత్ర, చార్లెసు రాబర్టుసు, డనమోరు ప్రభువు, బాసు, సర్ విలియము డ్యూకు గారల కేకకాలమునం దేశముఖమునుండి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమునందు నిండు విశ్వాసము గల శర్మగారికి వారి మతమును సామాన్య శాసనసభయందు తెలుపుట కవకాశము దొరకెనది. శర్మగారు లభావకాశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమును సమర్థతతో ప్రతిపాదించుటకు వినియోగించి ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. శర్మగారి తీర్మానము ఓడిపోవుటవలన నాశా భంగము గలిగినను వారవలంబించిన మార్గము సమయోచితమని కాలక్రమమున విదితము గాగలదు.

తీర్మానమున కవసరము

రాజకీయనిధియును మోంటేగు మంత్రీయును రాజ్యాంగ సంస్కరణములకు బాధ్యతగల స్వపరిపాలన విభానమును నిర్మించుట ప్రయోజనమని తెలిపియుండిరి. స్వపరిపాలన మనన ప్రజాపరిపాలనము గాని స్వల్పసంఖ్యాకుల పాలనము గాదు. పాలనపద్ధతులను ప్రజలు గ్రహించుట వలన ప్రజాపాలనము సాధ్యమగుచున్నది. జనసామాన్యమునకు రాజ్యాంగపరిజ్ఞానము మాతృభాషాముఖమున గలుగగలదు గాని యన్యభాషాముఖమున గలుగనేరదు. మోంటేగుగారి విచారణకు రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన నిర్మాణ ఫలము గలుగు నను ప్రతీతి గలదు. రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధియందే సాధ్యముగాని సంకరరాష్ట్రములందు సాధ్యము గాదు. ప్రజలకు రాజకీయవ్యవహారములందు పరిజ్ఞానము లేనపుడు స్వపరిపాలనము నిర్వర్తకమై నా మ మాత్రావశిష్టముగ నుండును. నిరంకుశపాలన వివాశమును స్వపరిపాలనాంకురస్థాపనమును సంస్కరణములకు ఫల మని శర్మగారు తెలిపిన భావము గమనార్హము.

నూతన రాష్ట్ర నిర్మాణము

నూతన రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు ప్రజాభిమతమును, ప్రజాబాహుళ్యమును, సామాన్య భాషను ప్రమాణముగ గైకొనవలయు నని శర్మగారు ప్రతిపాదించిరి. ఒక భాషను మాటలాడెడి ప్రజలయం దధికసంఖ్యాకులు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును గోరి యది సాధ్యముగ నున్నపుడు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణ మవసర మగుచున్నది.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు "విద్యావ్యాపనమునకును పరిపాలనా సౌకర్యమునకును సంపద్యుద్ధికిని" సాధనము లగుచున్నవి. శాసననిర్మాణ సభలయందు ఆంగ్ల భాషతోవిడులకు మాత్రమే ప్రవేశ ముండునంతవరకు ప్రజాపరిపాలనము గగనకునుచుముగ నుండును. భిన్న భాషలను మాటలాడెడి వాడొక రాష్ట్రమునందు కేరియండుట వలనను ప్రజాప్రాతినిధ్యము దుస్తరముగ నుండును. పరిపాలనా సౌకర్యమునకును న్యాయ విమర్శనమునకును మాతృభాషయే ముఖ్యసాధనమని లోకచరిత్రవలన విదితమగుచున్నది. ఆంగ్ల భాష ఎన్ని శతాబ్దములకైనను జనుల వాడుక భాష యగుట కల్ల. ఒక వేళ కాలాంతరమున ఈ స్వప్నము నిజమైనను ప్రజలు చిరకాలసంవర్ధితం బైన మాతృభాషను స్వీయవిజ్ఞానమును పరిత్యజించుట యవివేకము, దుస్తరము. వర్తమానకాలమునందు లోకము నావరించిన స్వజాతీయాభిమానము స్వభాషాభిమానము దీనికి నిదర్శనముగ నున్నది. రాష్ట్ర నిర్మాణమునందు రాష్ట్రము లన్నియును పరిమితమందును జనసంఖ్యయందును సంపదలందును సమానస్థితియం దుండవలయున నియమ మనవసరము. విస్తీర్ణము విశేషముగ నుండినను స్వల్పమైనను పరిపాలనాసౌకర్యమునకు భంగము గలుగును. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లందు వలె పెద్ద రాష్ట్రములును చిన్ని రాష్ట్రములు భరతఖండమునందును నేర్పడవచ్చును. కాని రాష్ట్రములు భాషాసాళ బద్ధము లైన ప్రజలయందు బాధ్యత సన్నిహితసంబంధము వర్ధిలగలవు. భరతఖండారత్నగృతము లైన భిన్న రాష్ట్రములకు సంయోగ సంబంధములు దృఢతమములగుటకు సంయుక్త సాంఘాతిక సామాన్యస్థాపనము సాధనముగ నున్నది.

సాంఘాతిక సామాన్యము

సంయుక్త సాంఘాతిక సామాన్యము నందు రాష్ట్రములకు సమానకారవము ప్రతిపత్తి గలుగుచున్నది. భిన్న రాష్ట్రములలోని ప్రజలు అన హజపరిస్థితులకు బద్ధులు గాకను వారి సాంప్రదాయాచారముల కనురూపముగ వర్ధిలుట కవకాశము లేర్పడును. భిన్నములైన రాష్ట్రములు, మతములు, భాషలు, జాతులు, సాంప్రదాయాచారములు గల భరతఖండమునం దేశత్వము భిన్నత్వ వికాసమునందు సందర్శనీయుము గాని భిన్నత్వ వినాశనమునందు సందర్శనీయుము గాదు. వర్తమాన మహాసంగ్రామమును నీ పవిత్ర సందేశమున లోకమున కుపదేశించు చున్నది. భిన్న జాతుల సంరక్షణము పవిత్రధర్మ మని ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులు ప్రతిపాదించిరి. భరతఖండము నందును భిన్నజాతుల సంరక్షణము నందును వికాసము నందును భారతజాతీయవికాసము సందర్శనీయుము. శర్మగారు సామాన్య శాసనసభయందు పాదించిన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానము కారణాంతరమువలన నిరాకరింపబడినను నిరాకరణము వలన సయితము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమునకు జవసత్వములు గలిగిన వని నమ్మకము గలుగుచున్నది.

పౌరసత్వసంరక్షణోపసంఘము.

మానవులకు న్యాయశాస్త్రము నతిక్రమించకను స్వీయమతమును రక్షించుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము అన్ని నాగరక దేశములందును గలదు. బ్రిటీషుద్వీపములందు చిరకాలసంవర్ధితం బైన ఈ హక్కులను ప్రజలవిచ్చివేసిన గానుభవించు చున్నారు. వర్తమాన మహాసంగ్రా

మావసరమువలనను కొంత క్రమబద్ధక మేర్పడినను సామాన్య పౌరసత్వములకు భంగము గలుగలేదు. హిందూదేశమునందు దేశసంరక్షక శాసనమువలనను వార్తాపత్రికా శాసనము వలనను మానవుల సామాన్యములైన హక్కులకు భంగము గలిగినది. దేశసంరక్షక శాసనసూత్రముల ననుసరించి ప్రజలకు నిర్బంధ ప్రవాసశిక్షను విధించుట సులభమైనది. గూఢచారుల మాటలను బట్టి సక్రమవిచారణ లేకనే ప్రజలు దండనలను బడయుచున్నారు. నేరమును రుజువు చేయకను శిక్షించుట న్యాయవిరుద్ధము. అయినను వందలకొలది యువజనులు నేరారోపణము చేయబడకనే వంగదేశము నందును నితరరాష్ట్రములందును నిర్బంధ ప్రవాస శిక్ష ననుభవించుచున్నారు. ప్రవాసశిక్షల దుర్భరస్థితి విచారమును గలిగించుచున్నది. ఈ దుస్థితిని తొలగించుటకు నాయకులు పాలకులను బహుభంగుల వేచుకొనిరి. కాని ప్రయోజన మేర్పడలేదు. దేశసంరక్షక శాసనము యుద్ధోపయోగమునకై నిర్మించబడినది. యుద్ధానంతర మారు మానవులనరకు మాత్రమే ఈ శాసనము అమలులో నుడును. వంగరాష్ట్రమునందలి ప్రవాసశిక్షల స్థితిగతులను దేశసంరక్షక శాసనోపయోగమును విమర్శించుటకై హిందూదేశపాలకులొక యువసంఘమును నియమించిరి. ఆ యువసంఘ విమర్శనమునకు ఫలముగ శిక్షాస్వల్పతయందు రాజద్రోహుల శిక్షణమునకై నూతన శాసనము నిర్మించ బడవచ్చును. ఈ మహావ్యవస్థనుండి దేశమును గాపాడినగాని భరతఖండమునందు రాజకీయ జీవనము దుర్భర మగుచున్నది. వార్తాపత్రికా శాసనము దేశసంరక్షక శాసనము వాగ్బంధనమును చేసినది. నూతనముగ నియమించిన యువసంఘము వలన నేమియుపద్రవము గలుగునో భూరూప్యా ముగానున్నది. ప్రజల నీ యుపద్రవమునుండి రక్షించుటకు భారతీయుల సహజ స్వత్వములను గాపాడుటకు చెన్నపురియందొకసంఘము స్థాపింపబడినది. ఆ సంఘమునందు ఆచార్యులు సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు కస్తూరిరంగయ్యంగారు ఏ. రంగస్వామయ్యంగారు వాడియాగారు సభ్యులుగ నున్నారు. వారిగ్ధాంతునందును హిందూదేశమునందును భారతీయుల హక్కులను రక్షించుటకై క్రబలమైన యాందోళనమును జేయుటకు తలపెట్టిరి. దేశాభిమానులు స్వాతంత్ర్యప్రియులు వారి ప్రయత్నములకు దోడ్పడుటకు ప్రోత్సహింపబడినారు.

(0)

ప్రాచీననరీ డిప్యూటీ సెహసీల్దారుల నియామకము. గలించిన 5 మాసములనుండియును నిగిదయమై యువజనుల హృదయములనుండి సంకట మేర్పడినది. డిప్యూటీ సెహసీల్దారు ఉద్యోగముతో జీవనాశ్రయ నాశనమయి యైందళనకు గొప్ప యవస్థముగ నెంచబడుచున్నది. పాలకుల నీయదలచిన 6 ఉద్యోగములకును 270 మంది ప్రత్యేకము దరఖాస్తుల నందిరి. ఆ దరఖాస్తులందు 106 దరఖాస్తులు నియమములకు విరుద్ధములు. శేషించిన 164 దరఖాస్తుదారులందు 11 గురు మాత్రమే గలరు. శేషించిన 153 ప్రత్యేకములనుండి యువసంఘసభ్యులకు పంపించెనుగని నిషేధముచేసిరి. వారి నుండి పాలకులు 1-టి భాస్కరరావు నాయుడు, 2 ఆర్. డి. పాలు, 3 పి. రాజగోపాలాచారి, 4 కె. పాపిమ్ సాహెబు, 5. యు. కృష్ణప్ప, 6. పి. గారుదాసు, 7. ఎన్. రామచంద్రపిల్లగారిల ర్పించిరి. "జాతీయభావభేదము లేకను కేవలము గుణమునబట్టి నాయకులు నియమింపబడినవి" అని ఉపసంఘము తేలికను. కాని ఏమిగణములనుబట్టి నియమించబడిరో యూహించుటకైనను నలవిగాదు. నియామకములందు అన్ని మతిములనాయకుల మతిములనాయకుల గలరని నమ్మకము

యున్నది. ప్రాచీననరీ సభ్యుల హక్కులను తీసుకుంటూ ప్రాచీననరీ సభ్యులను సంకటములకు యుక్తము. ఇంకా చంద్రులకు రెండు నలుగులలో లేదా పేర్లనుబట్టి నిర్ణయించుటకు నిలుగలుగకున్నది.

ధర్మనిర్ణయము

యధికాలము వ్యాపించినకొలది అన్ని వస్తువుల ధరలు పెరుగుచున్నవి. సకలజనుల కవసరమైన ఆహారపదార్థముల బట్టల ధరలు హెచ్చుటవలనను సామాన్యజనులయందు సంక్షోభము హెచ్చినది. బట్టలధరలు రెట్టింపు పెరిగినవి. పంటలు బాగుగ పండినను ఆహార పదార్థముల ధరలు హెచ్చినవి. కారణము ఎగువతి చేయుటకు రైలుబండ్లు శ్రమించుట యని యూహింపబడుచున్నది. ధరలు పెరుగుటవలనను రాబడి పెరుగుటకుటవలనను జీవయాత్ర దుష్కరమగుచున్నది. ఈ కారణమువలననే జాంబయియందలిటీరల దోపిడీలు జరిగినవి. జాంబయియందు ఇంటి అడ్డెలు ఆహార పదార్థముల ధరలు విపరీతముగ పెరిగినవి. ధరలను నియమించుటకై పాలకు లొక యధికారిని నియమించిరి. ఆయన అడ్డెలను ఆహారపదార్థముల ధరలను నిర్ణయించుటకు బూతుకొనుటయు తెలియజేసెను. ఆ యధికారి యాచరణము వలనను గలగ గల ప్రయోజనము చూపినది యున్నది. కాని జాంబయి పాలకుల వ్యవహారక్రమము ప్రశంసనీయును. జాంబయి రాష్ట్రమునందునై నితరరాష్ట్రములందును సభికారులు ధరలను నిర్ణయించుట కధికారులను నియమించి ప్రజల జీవయాత్ర కులభసాధ్యము చేయుట యుక్తము. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందీవిషయమై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నటులు తోచును.

చెన్నపురి రాష్ట్రీయసభ

కాంచీపురమునందు మెయి నెలయందు గూడనున్న రాష్ట్రీయ సమావేశ కార్యక్రమం నియమించెడి కాలము సమాపించినది. ఈసందర్భమునందు చెన్నపురి రాష్ట్ర జాతీయసభోపసంఘము సభాధ్యక్షుని నియోజనమునందు ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయ సభోపసంఘమునకు సంబంధించిన మండలోపసంఘములలో సంప్రతింపవలసిన నిమిత్తము లేదని నిర్ణయించినది. ఏ మండలోపసంఘములు ఆంధ్రరాష్ట్రోపసంఘమున కనుసంధానము చేయబడినవియును నిర్ణయముగాలేదు. చెన్నపురి రాష్ట్రోపసంఘము చిత్తూరు అనంతపురము మండలోపసంఘముల విన్నపముల నేమిచేసినది తెలియకున్నది. చెన్నపురి రాష్ట్రజాతీయోపసంఘపు ప్రయోజనములనను వాఁడ్రాష్ట్రజాతీయోపసంఘమునకు చాలి సంబంధము ఉందిపోవుట సంభవించుచున్నది. రాగల వ్యవస్థలకు చెన్నపురి రాష్ట్రోపసంఘమే మార్గమును జూపుటవలనను వాంఛలమీదను దోహదోపకారమును జేయుట కవకాశములు తొలగుచున్నవి.

నూతన ప్రాచీననరీ డిప్యూటీ సెహసీల్దారులు.

ప్రాచీననరీ డిప్యూటీ సెహసీల్దారుల ఉద్యోగములకు 270 మంది దరఖాస్తులు బంపిరి. అందు 106 మంది దరఖాస్తుదారులు ప్రకటనముననున్న నియమముల ప్రకారము అనర్హులు. మిగిలిన 164 దరఖాస్తుదారులలో, 11 గురు విచారణ సంఘమువారిని సందర్శింపరాజేనందున వారిపేర్లు తీసివేయబడినవి. కావున మిగిలిన 153 గురు దరఖాస్తుదారులలో యిక్కింది 12 గురిని, వారివారి అర్హతనుబట్టి క్రమక్రమముగ నెన్నుకొంటిమని విచారణ సంఘమువారు తెలియజేయుచున్నారు:— (1) డి. భాస్కరరావు నాయుడు, (2) ఆర్. డి. పాలు (3) ఎ. రాజగోపాలాచారి (4) కె. రామసాహెబు (5) ము. రాజరామ్ యు. కృష్ణప్ప (6) పి. రామదాసు (7) ఎన్. రామచంద్రపిల్ల (8) ఎమ్. పి. కూటలింగముప్ప (9) పి. ఎ. తంగ సామినాదం (10) సి. కుండరము అయ్య (11) ఆర్. ఎన్. ఎలిరాజులు నాయుడు (12) పి. కంకరసెంగ. ఇందులో మొదటి ఆరుగురి చెన్నపురి గవర్నరుగారును, వారి సభవారును ప్రాచీననరీ డిప్యూటీ సెహసీల్దారులుగ నియమింపబడుట కంగీకరించిరి. ఏడవవారు ఎన్. రామచంద్రపిల్లగారు, ఉన్నతోద్యోగములలో ప్రాతినిధ్యము లేనివారికి చేరియున్నందున దీనికి ప్రత్యేకముగ నొక డిప్యూటీ సెహసీల్దారు ఉద్యోగమును ప్రభుత్వమువారికి పంపింపబడినది.

సోల్లరు లిరువురు ఖయ్యదునుండి పోరావులు:— గత వారమున బెంగళూరునుండి చెన్నపురికి వచ్చుచుండిన మైలు రైలులో నిరువురు సోల్లరు టిక్కెట్లులేకనే ప్రయాణము చేయుచుండిరి. బంగళూరుపేట స్టేషనులో వారి దొంగకనము

కనుగొనబడినది. ఆశోగ్రముపొందుటకు పూనదుల్లికి జోవుచుండిన సోల్లరు వారిరువురును స్టేషనుమార్గము గారిలో జెప్పిరి. అయినను అనుమానము నివారణవానందున బెంగళూరులో నున్న చెన్నమయ్యుర పటాలపు ఉద్యోగులకు స్టేషనుమార్గముగారు తిరిగివెళ్లిరి. వారిరువురును కా రాగ్యమునుండి తిప్పించుకొని నైస్యమును విడిచి అధికారుల ఆచమతి బడయకయే ప్రయాణము చేయుచుండిరిని పటాలపు ఉద్యోగులు మారుతంతి పంపిరి. జోలూరుపేటలో గాని, బంగళూరుపేటలో గాని వారిరువురు రైలుదిగుటకు అంగీకరించనందునను, జెల్లూరులో హతదగుట కంగీకరించి నందునను జెల్లూరువరకు వారు ప్రయాణము చేయుటకు బంగళూరుపేట స్టేషనుమార్గముగారు అంగీకరించి జెల్లూరు రైలుపే సోల్లరువారికి వార్తపంపిరి. వారు సోల్లరులను పట్టుకొని కమ యధీనములో నుంచికొనిరి. ఇంతలో గొందఱు వైసికులు బెంగళూరు నుండి వచ్చి సోల్లరులను తిరుగు బెంగళూరువరకు తీసుకువెళ్లిరి.

గని ప్రమాదము:— ఈ నెల 9 క తేదీరాత్రి పదిగంటలకు 23 గురు కూలీలుగ దొంబులుగారును గనిలో పనిచేయుటకు సందెయ్యము గనిలోనికి దిగిరి. ఇంజను మూలమున గనిమీదనుండి లోనికి ఇటికెలు దింపబడుచుండెను. కూలీలు వాటిని లోపల పేర్చుచుండిరి. లోనికి దింపబడు తట్టల త్రాళ్లను చుట్టు ఇంజనుచక్రము ఆగిస్తికముగ విరిగిపోయినది. నేర్పుతో ఇంజను నడుపునపుడు ప్రేమను చేయుటచే ఇటికెల తట్టల త్రాళ్లను తాపి గలోనికి దిగినది. ఇంకొక 2 ఆగుగుల యెత్తు ఇటికెలకును సోల్లరులు దిగుటకు మిగిలినవరకు వారు నిలచి పనిచేయుచుండిన బల్ల కూర్పు 15 మందల అడుగులు లోతునకు క్రుంగిపోయెను. వారు కూడ వానితో ఆలోతుకుపోయి అచ్చట పేర్చబడిన ఇటికెలవలన మిద నిలబడిరి. వారికిని నీటి నై భాగమునకు నూలుగుల దూరమువరకును యుండెను. నూటరింపెండెంటు గారు ఇంజనీవుతోగూడ తక్షణమే గనికిపోయిరి. నైసుండి మీరు సంజల మూలమున పంపబడిన వార్త లోనివారు గగిహించునప్పటికే కొన్నిగంటలు పట్టినది. నైవారు తమ్ముడు ఏమిచేయుచునుండినో గగిహించి దొంబులుగారు రమ్మచేసిరి. పిమ్మట కొన్ని ఇరుపట్టులు లోనికి దింపబడిన. వారందఱో గూర్చుండిరి. భద్రముగ తట్టలు వైకిలాగబడిన. 23 గురు కూలీలుగ దొంబులుగారును మరుగటికినను పగలు 9 గంటలకు గుర్రక్షేతముగ వైకిరచ్చిరి. రాత్రి పది గంటల యెడలుకొని వారు రైలుకు వచ్చునట్లు వారికి ఆహారముగాని నిర్మగాని లేదు.

పత్రికా సంపాదకులు మరణింపబడుట:— గత సంవత్సర డిసెంబరు నెల 10, 15 తేదీల నడుమ ఆంగ్లోఇండియను శ్రీ యొకతే 'జాంబయి క్రానికల్' పత్రికా సంపాదకులు డి. జి. హార్మిచన్ గారి యొద్దకుపోయి తన బిడ్డను ఆతగురు విద్యార్థివృద్ధులతో చెడిపోవుచున్నారనియు, వారికి విద్య నేర్పించుటకు తనయొద్దద్రవ్యము లేదనియు, కాబట్టి పలువురకు కలికరముపుట్టి ఈ భగ్యకార్యమునకు విరాగ్తు లొసగునట్లు పత్రికలో వ్రాయవలసినదని హార్మిచన్ గారిని బ్రతిమాల్చినాడు. ఆయన హృదయముకరిగి ఆమె చెప్పిన ప్రకారము తన పత్రికలో వ్రాసిరి. 23 నెలలలో నుమారు 750 రూ.లు హార్మిచన్ గారి పేర పలువురు పంపిరి. ఒక దినమున ఆ శ్రీ ఆయనయొద్దకుపోయి తన బిడ్డలనందఱిని పూనా నగరమందలి మైలన్న మోహ్యూరునకు బంపుట కామె నిశ్చయించి యేర్పాటులు గావించినట్లును అందుకు 5 మందల రూ.లు కావలయుననియు, చెప్పి మొత్తము ద్రవ్యములో కవందల రూ.లు తన పుచ్చుకొనెను. పిదప కొన్ని దినములకు హార్మిచన్ గారు నిజస్థితిని గ్రహించి సి. వి. డి. వారికి తెలిపిరి. వారామెను పట్టుకొని కేసుచేసిరి. కేసువిచారణ ముగిసినది. జడ్జిమెంటు చెప్పబడలేదు. శ్రీగొన్ని అత్తులను తేసి నట్లును వాటినిగూర్చి తన భర్తవైకిలికొనక బూర్గుమే వాటిని వీర్చివేయుచున్నామిటో నీ ఉపాయమును ఆలోచించి పత్రికా సంపాదకులను మోసపుచ్చి నను కేసువిచారణలో చేరినది.

ఇండియా సేవనలు వ్యాంకివారిని మోసపుచ్చుట:— మైసూరు మహారాజావారి సహాయకార్యదర్శి ఎం. ఎన్. బాలరాజ్ ఉన్నగారి నాయమతో వసంతయ్య అనువాడు చెన్నపురి వక్రకులయొద్ద సామానులకు ఆవు పుచ్చుకొని బాలరాజ్ ఉన్నగారి చేపొని తానుచేసి ద్రవ్యము నిమిత్తము చెక్కులను ఇండియా సేవనలు బ్యాంకునకు పంపెను. చెక్కులు దీనుక వెళ్లిన న పు కరు ద్వా రా బ్యాంకు కు వారు సామ్యును పంపిరి. ఆ ద్రవ్యమును వక్రకులకిచ్చి వసంతయ్య సామానుతో గూడ బెంగళూరునకు పోయెను. బ్యాంకువారు భోగ్యులవైరి దొంగకనము గగిహించి పోలీసు వారికి వసంతయ్యనుగూర్చి తెలిపిరి. అంతకుబూర్గుమే అతడు రైలులో గూర్చుండి బెంగళూరునకు జోవుటచే పోలీసువారు బెంగళూరు రైలుపే సోలీసువారికి రింఠింపిరి. వసంతయ్య రైలుదిగగనే రైలుపేసోలీసు వారు వానినిపట్టుకొనిరి. వారతని ఈ నెల 8-వ తేదీని చెన్నపురికి దీసుకువచ్చి అచ్చటిపోలీసువారి కొన్నింపిరి.

విరోధామహాసంగమము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లండు

సర్ వడ్డెర్స్ కార్మికుల రాజీనామా
క్రొత్తయంత్రానికి వేర్పరుచుట

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—సర్ వడ్డెర్స్ కార్మికుల రాజీనామా మొదలైనది ప్రచారక కార్యముల కొక మంత్రి వేర్పరుపవలసి యుండెను. ఈయంత్రాగమును, లాంకాష్టరు ఛాన్సులకు పదవియును, ఒకవ్యక్తి వహించియుండుట గమంజనముగా యోచించి సర్ వడ్డెర్స్ కు కాలిగారు ఛాన్సులకు పదవికి రాజీనామా నొసగిరి. ఈ రెండువ్యక్తిగములును భీమక బ్రూకు ప్రభువున కొనగలవడినది.

కేసు కార్మికులభావము.

సువ్యక్తములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—కేసు క్లయిను ఇంజనీరింగు మున్నగు సంఘములు సమావేశమైనవి. కార్మికులయందు డిటీసల గన్పట్టిన భావమునకు వైసభలను తగిన సమాధానము లభ్యమగుచున్నది. మిశ్రమండలివారి కార్మిక సాంఘికవాది వ్యములు 29-వ తే. ని సమావేశము కాగలవనియు, ఆ సభ మగి యువకుల వేదియందవలసిన దనియు, సభవారు తీర్మానించినది.

విద్యావృద్ధిని మార్పుట యావశ్యకము.

లండను, ఫిబ్రవరి 11:—వాడ్డెర్స్ ఫీల్డులో సువ్యక్తిం చుచు, దినమున కర్తవ్యము చొప్పున లాంక మైరు, యాల్ఫ్రెడ్ మైరులలో విద్యాభ్యాసము జరుగుచున్నదనియు, యాయేర్పాటువలన విద్యాభ్యాస భంగపడుచున్నది. కాన ఈవృద్ధి కై త్రివేయవలసిన దనియు భీమక బ్రూకు రినిరి.

ప్రాస్తు

ఆంగ్లవైమానికులు

శత్రువులను బాధించుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 11:—ఫీల్డుమాన్ లు హేగు గారి కిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—హేటర్స్ ఆవరణ దక్షిణ భాగమున వైరివిమానములు ముట్టడింప వాటిని తరిమివేసితిమి. కేంబ్రెయి వైర్లైట్ భాగమున వైరిసేనలు ఫిరంగులను కాల్చినవి. మెనుగాలిపీచుచుండి, వచ్చులు గ్రమ్మి యుండినను శినివా, వారము మా వేగువిమానములు సుచరింపగలిగినవి. రహస్యములు బున్నబొంబులు వైరిస్థానములపై బడవేసబడినవి. విమానములు గమనింపవచ్చిన సమాచారమునుబట్టి మా శత్రువులు వైరిదళముల నెరిగించినవి.

మా విమాన మొండు గానరాకున్నది. జర్మనివారి యంగ్ల మొకటి గుల్పబడినది. సూర్యేల్నిలిమెట్టు రైలుస్టేషను మున్నగుచున్నవై మావిమానములు శినివారమురాత్రి యొకటన్న బొంబులను పడవేసినవి. విమాన మొకటి గానరాకున్నది.

శత్రువు సమరము తీవ్రముగ నుండుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—న్యూకాస్ట్ జునియోర్స్, మెంజెను ప్రదేశములయందును మారను విల్లర్సునకు దక్షిణమునను శత్రువు సమరము తీవ్రముగ నుండెనని పరామివారు ప్రకటించిరి.

వాతావరణస్థితి ప్రతికూలించుట

యంత్రకార్యముల కవరోధము

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—గత కొలది దినముల యందు వాతావరణస్థితి ప్రతికూలముగ నుండుటచే మా విమానములు సంచరించుట కవరోధము లేకపోయినదని ఆంగ్లేయుల ప్రధానస్థానముల నుండి రైతుల విలేజులకు తెలియజేయుచున్నారు.

జర్మనీయుల ఫిరంగిదళములు వానాటి కభివృద్ధి కెందుచున్నది. ఈ దళములకు పీ యుగింపచున్నార. పీరు మున్నగు దొనవృత్తి ముట్టడి గూర్చి మనమెట్టి సన్నాహములు నొనర్చుచుంటిమా, ఏవిధముల యంత్రముల సాగించుంటిమా తెలిసికొనుటకు జర్మనీయులు మా పంక్తియందు దానిక స్థలములయందు ముట్టడించుచున్నారు.

వాతావరణస్థితి ప్రతికూలమై యుండినను శత్రువైస్య గమనికలు వారి యంత్రసామగ్రి మున్నగువాటిని గమనించి నన్నిటిలోనను మేము వారలతోడ సమానముగ నుంటిమి.

ఆకస్మికపు ముట్టడి

భగ్నమగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—న్యూకాస్ట్ జునియోర్స్ వాడ్డెర్స్ లోను శత్రువు సమరము భీకరముగ నుండెను ఆంగ్లేయులలో బోల్ లెన్సు ప్రదేశమున శత్రువు లానర్విన ఆకస్మికపు ముట్టడి భగ్నమైనదని పరామివారు ప్రకటించుచున్నారు.

రుష్యా

ఉక్రెయినుతోడ సంధి.

రూపు రాష్ట్రములయందు సమరాంతము

అమ్యుల్డెర్స్, ఫిబ్రవరి 10:—ఉక్రెయిన్ తోడ సంధి సందర్భమైనందువలన ఆస్ట్రియా వారికి విశ్రాంతి కలిగినది. వియనా నగరముందలి భవనములు నెట్కలు పతాకములచే నలంకరింప బడినవి. సంధికలన జర్మనీయులకు ఆర్థిక విషయములయందు యవకాసము లభ్యము కాగలదనియు రుష్యా, రుమేనియా మున్నగు దేశములయందు డి సంధియొక్క ఫలితము లనుభవము కాగలవనియు ఆస్ట్రియా పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

రూపు రాష్ట్రములయందు సమర మంతరములు ప్రారంభమైనదని నూఫేరి వ్రెస్సు వ్రాయుచున్నది.

జర్మనీయుల యెత్తులు భగ్నమగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—రష్యాతోడ జర్మనీయులు సంధి జేసికొన లేకపోయిరి. రుష్యాలును రూపు రంగమున వారింకనుబల మగు సేన సంకలనమును. కనుక పశ్చిమ రంగమున వారు వేడియుండిన యెత్తులు భగ్నమైనవి.

ఆస్ట్రియా

సామ్రాజ్యముహాసంధి.

హబ్స్బర్గులు రాహ్వనింపబడుట.

మెట్కల్స్ ఫిబ్రవరి 11:—సామ్రాజ్య మహాసంధికి విచ్ఛేదముపడినదని హబ్స్బర్గులు గారి కాహ్వనము క్షీవచ్చియుండెననియు, వారాయాహ్వనము నంగీకరించి యున్నామనియు రాజకీయ వ్యవహారముల నమృతము.

రుమేనియా

రుమేనియాకు కడపటిలేఖ

మంత్రికర్మము రాజీనొసగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—జర్మని ప్రభుత్వము వారి కుత్సమున జనరలు మెకెన్స్ గారు 6-వ తే. ని రుమేనియాకు కడపటిలేఖపంపిరి. నాలుగు దినములలోపునరుమేనియా వారు సంధిజేసికొనవలయు నని లేఖయందు వివరింపబడినది. మంత్రివర్గము వారిలేఖకు చాలలేదవు చర్చించి రాజీనామా నొసగిరి. రాజుగారు వారి రాజీనామాను అంగీకరించిరి.

వ్యవస్థానుగూర్చి పరామివత్రికలు.

మేను, ఫిబ్రవరి 10:—జర్మనీవారు రుమేనియాకు కడపటి లేఖపంపిన సంభర్మమున పత్రికలు తమ యభిప్రాయమును వెలుగరింపినవి. రుమేనియాదేశపుసేన లింకను కడు బలముగ మున్నది. రుమేనియా వారిదింపవలసిన శత్రువైస్యమును చాల స్వల్పమై యున్నది గనుక రుమేనియా వారిదింపవలసిన జర్మనీయులకు వారి నోడించుట కష్టపాత్యమై యుండునని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

గ్రీసు

గ్రీసురాజుగారి తొలి రద్దుపనుట.

ఏథెన్స్, ఫిబ్రవరి 10:—కాంప్టెయె రాజుగారు గ్రీసు దేశము నెడ వైరభావమును గలిగియున్నారు. పీరిటీసల ఆటామాను రాష్ట్రములయందుండిన గ్రీకులను వైరియుగ చేర్చ

కాంప్టెయె నోపిలు నగరమునకు తమ యంత్రాగములను కొందర నంపియున్నారు. ఈనూతన వైస్యమును మేసిడోనియా యంత్రమున పీ యంత్రాగింప నున్నార గనుక పీరి తొడిని రద్దుచేయుదురు.

గ్రీసు - మిత్రమంత్రి.

ఏథెన్స్, ఫిబ్రవరి 8:—మేసిడోనియా రంగమునకు పోవుదారిలో లామియా సేనలను రాజుగారు హెచ్చరించు విషయము తోచనీయమని నుడిపిరి. గ్రీసువారు మిత్రమండలికి తోడ్పడి పనిచేయుటకు సేనలు దొరతనము వారిపక్షమున నుండవలె ననిరి. వైరికు లభిల్తోత్సాహముతో రాజుగారిపలుకులను వినిరి.

జర్మనీ

జర్మనీవారికి కంకర మున్నగునవి పంపుట.

హాలెండుతోడ మిత్రమండలివారి యేర్పాటు.

అమ్యుల్డెర్స్, ఫిబ్రవరి 10:—వ్యవహారమును పంచాయితీ మూలకముగ పరిష్కరించుకొందు మని హాలెండు వారు నూచించినందున తంత్రివార్తలవైని పన్ను హెచ్చింపబడినది. పంచాయితీ సంఘమువారు విషయమును పరిష్కరించుదనుక జర్మనీకి ఇసుక, కంకర మున్నగునవి పంపబడవు. వ్యవహారమును విమర్శింప హాలెండు కమిషనర్లకు జర్మనీయుల టాటంకము కలుగజేసిరేని, మున్నుం దెట్టి పరాక్రములు గాని తమ దేశము ద్వారా పోతుండజేయు హాలెండువారు స్వతంత్రులని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

హాలెండు

హాలెండు తంత్రి వార్తలు

పన్ను హెచ్చింపబడుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—హాలెండు తంత్రి వార్తలవై పన్ను తాత్కాలికముగ హెచ్చింపబడినది.

ఇట్లీ

యుద్ధతంత్రివార్త.

ఇట్లీ, ఫిబ్రవరి 6:—ఇండియా కార్యదర్శి నిన్నటిదినము రాజప్రతినిధి కిట్లు తంత్రివార్త నంపెను:—

ఆంగ్ల పరామరంగములయందు విశేషములు లేవు. మా మూలు ప్రకార మా రంగములయందు విమాన సంహారము, శత్రువు యంత్రము మున్నగునవి జరుగుచున్నవి.

వీడియాగోకు తూర్పున ఇటలీవారు పట్టుకొనిన స్థానములపై ఆస్ట్రియావారు గవినియున్నారు. ఆస్ట్రియా సేనలను ఇటలీవారి ఫిరంగి దళములు చెదరగొట్టినవి.

డాడ్వల్సులో గోలెను నాకపై బూర్నిపోలకు విరువ నెత్తుంచి ఆంగ్లేయుల జలంతగ్రామి యొందు నష్టమయ్యెను.

జరూసలెము ఉత్తరమున ఆంగ్లేయులు తమ పంక్తి నిందుక వికాల మొనర్చిరి.

పోర్చుగలువారి ప్రదేశములకు పోరిపోయిన జర్మని వారి వైస్యములను ఆంగ్లేయులను పోర్చుగీసు వారును కలసి తరిమివేయు చున్నారు.

వార్షేల్సునగరమున జరిగిన మిత్రమండలి వారి యంత్ర మహాసభయందు జర్మనీ ఆస్ట్రియా ఛాన్సులకు ప్రసంగములు చర్చిత మయ్యెను. ఈ ప్రసంగముల వైఖరిని బట్టి చూడ సమరమును బలముగ నడపించుటయే కర్తవ్యమని సభవారు నిశ్చయించిరి.

బ్రెస్టులోటావిస్కు సంధిరాంబరములయందు మరల సెంకయవంతరము సుభవమయ్యెను. శత్రు ప్రతినిధివర్గ నాయకునకు డెర్బి నగరమునకు రావలసినదని అనుజ్ఞ యయ్యెను.

దాదబా మాత్య:—బెంగళూరు దగ్గర ఉల్కాగ్రహలో పోలీసుస్టేషనుకు సమీపమున మొక మార్వాడీ నవనీంచుచుండెను. అతనికి 8 ఏడ్ల వయసుగల కుమార్తె గలదు. ఆమె శుక్రవారమునండియు కనపడుటలేదు. పోలీసువారికి తెలుపబడినది. ఒక సాధుఇంటియందు దొక గోనెపంచి మూట యొక శ్రీక కనపడినది. ఆమె పోలీసువారికి తె. పగా వారుపోయి చూడిరి. అందా బాలి కనముండెను. దొంగ న నగల కొరకు కాళ్లను కులను మెనకు కూడ నుడికిరి. పోలీసు వారు విచారణ చేయుచున్నారు.

చెన్నపురి శాసనసభ

నేడు సమావేశమగుట

నేటిదినము మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు సెంటుబార్ని కోటలో చెన్నపురి శాసన సభ సమావేశమయినది. చెన్నపురి గవర్నరుగారి ప్రభుత్వము వారికి హాజరు. గౌ. సర్ అల్లాం డస్ కాన్ఫరెన్సుగారు, గౌ. ఆర్. ఎ. గ్రామము గారు, గౌ. ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, డబ్లియం జె. జె. పాల్గొన్నారు, ఎస్. బి. ముర్రేగారు, జె. హెచ్. ప్రిన్సెస్ గారు, ప్రాన్సిస్ స్పింగెర్ గారు, బి. వి. నరసింహయ్యగారు, ఏ. ఎస్. కృష్ణారావు పంతులుగారు, ఆర్. రాజులు ప్రిన్సిపాలు, జె. ఆలెనుగారు, సి. హెచ్. హిగ్గెస్ బోతముగారు, గార్డెన్ ప్రెజిడెంట్ గారు, ఎడ్వర్డ్ బార్న్ గారు టి. రంగాచారిగారు, కె. కుమారరామయ్య కలపల్లి రమణియ్యగారు, దివానుబహద్దర్ ఎ. సుబ్రహ్మణ్యరెడ్డియ్యగారు, కె. చిదంబరనాథమూలయ్యగారు, ఖాన్ బహద్దర్ ఎ. టి. జి. ఎమ్. అహమ్మదులీలీలగారు, సాహెబుగారు, యాకూబులీలీలగారు, బహద్దర్, రామనాథయ్య రాజగారు, కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావుపంతులుగారు, సిరుగాడ జమీందారుగారు, రెవెన్యూ జి. పి. లెండ్రెగారు, బి. వెంకటపతిరాజుగారు, బొబ్బిలి రాజగారు, రావుబహద్దర్ అన్నా మలైకెట్టియ్యగారు, దివానుబహద్దర్ కె. నూర్జహానాబాయి మూర్తినాయకుగారు, కె. సహానభట్టగారు, టి. రిచియండుగారు, కె. రామఅయ్యంగారు, పి. శివరావుగారు, రావుబహద్దర్ ఎమ్. రామచంద్రరావుపంతులుగారు, రావుబహద్దర్ వి. కె. రామానూజాచార్యులుగారు, జి. జి. గిరీష్ గారు, మహమ్మదు అజీజుద్దీన్ మహమ్మదు సాహెబు బహద్దర్ గారు, జి. జి. టాకు మంటగారు, ఎమ్. ఇ. కాచి ముగారు, ఎల్. ఇ. బల్లగారు, ఎ. బట్టరమణయ్యగారు, దివాను బహద్దర్ ఆర్. రామచంద్ర రావుగారు, ఎ. ఆర్. నాథగారు, ఎల్. దేవిదురైగారు, దివానుబహద్దర్ పి. రాజగోపాలచారి య్యగారు సభకు హాజరైరి. గౌ. లెఫ్టినెంట్ కమిషనరు గిర్రుగారు, గౌ. ఆర్. ఎ. గ్రామము గారును రాజభక్తి ప్రమాణముల జేసినపిదప గౌరవనీయ ప్రభులుగా చేర్చబడి శాసనసభయందు చేర్చుకొనబడిరి. ఆనంతరము సభకు ప్రార్థనలు జరిగెను.

మా. రా. బి. వి. కె. రామానుజాచార్యులుగారు

ప్ర (1) ప్రభుత్వద్వారా దక్షిణ ఇండియా అండ్ సౌత్ ఇండియా సంఘసభ్యులకు నువ్వచ్చునా అను విషయమై 1917 సంవత్సరము నవంబరు 20 తేదీన శాసనసభలో నేడు అడిగిన 18 వ నెంబరు ప్రశ్ననుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఏమి జిక్కిరించెదరా?

ఉ. 1 ప్రభుత్వమువారు విచారింపగా ఆ సంఘము వారే రాజకీయోద్యమమునందును పాల్గొనరని సంఘమువారు ఖండితముగా తెలిపిరి.

ప్ర. (8) ఈ క్రిందివిషయముల గూర్చి ప్రభుత్వము వారు సభవారికి తెలియజేసెదరా?—

(1) కడచిన సభాసమావేశ మైనప్పటినుండియు రాష్ట్రీయ వ్యాయాసాభివృద్ధికి నెట్టి యోర్నాలులు జరిగినవి?

(2) ఆభివృద్ధిని రక్షించునట్లు, అందరి యోగ్యుల జీతములను సక్రమించుటయందు నెప్పుడు జరుగును?

(iii) దాని నకలు నిచ్చుట చూపెదరా? అను విషయముల గూర్చి ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసెదరా?

ఉ. 8 ప్రభుత్వమువారు కొకవిధానము నేర్పరచి దాని విషయమున హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి సమ్మతిని నిరీక్షించుచున్నారు. ఈ విధానము ప్రకారము రాజధానిలోని 25 టెంపరరీ కోర్టులను (11 నలు కోర్టులు 14 డిస్ట్రిక్టు మునసిబు కోర్టులు) కాల్వేయగా నేర్పరచుటకును, లేదనుకొనియు ఆధికారులను ఆరొక కోర్టులయందు మఱుల ఆమర్చుటకును నిర్ణయింపబడినది.

ప్ర (10) ప్రభుత్వమువారు కిందివిషయముల గూర్చి ప్రభుత్వము నొసగెదరా? (i) "హిందూ" పత్రికలో "ఎందుకే భేదము" అను తలపేరుతో 1917 సంవత్సరము అక్టోబరు 18 వ తేదీన ప్రచురించిన లేఖను ప్రభుత్వమువారు చదివెదరా?

(ii) విశాఖమున నలు ఇన్స్పెక్టరుకు మేదయు, ఇండియన్ సబుఇన్స్పెక్టరుకు మెంటుటిల్లును మనవిపూర్వకముగా నేయియబడినవా?

(iv) ఇట్టి భేదమునకుగల కారణమేమి?

ఉ. 10 ప్రభుత్వమువారు రా వ్యాసము నిప్పుడు చూచినారు. బహుశః ఆగ్రహములు, అందు నిసింతువారి వ్యవహారాచారముల కనుభవ నిర్బంధములకు యుండవచ్చును.

ప్ర. (12) మదరాసు మ్యూనిసిపల్ ట్రస్టు గూర్చి యీ క్రింది ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము దయచేసి యొసంగెదరా?—

(iii) ఈ సవరణలకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతి తీసికొనబడినదా? తమకు సంబంధించిన ట్రస్టు గూర్చి ప్రభుత్వమువారికి సలహాలైన నొసంగెదరా? ఆవిషయములను ప్రజోపయోగమునకై ప్రకటించెదరా?

(iv) అధికారాధికారులు గల సంఘ మిట్టియు గూర్చి యోచించెనా? ఆ సంఘమున కీ విషయమై యోచించుట కంతకాలము పట్టినది? ఆ సంఘసభ్యులకును ప్రభుత్వమునకు ప్రకటించు నిచ్చుంతురా?

ఉ. 12. 13-(iii) ఆ. మద్రాసు సిటీ మ్యూనిసిపల్ ట్రస్టు:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సమ్మతి యింకను రాలేదు. ట్రస్టు గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సూచనలను జేసిరి. ట్రస్టు ఇప్పటిలో ప్రకటించబడదు.

ఆ. మద్రాసు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల ట్రస్టు:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సమ్మతి రాలేదు. ఇంక ఇండియా ప్రభుత్వమువారేమియు కలుగజేసికొనలేదు. ట్రస్టు ఇప్పటిలో ప్రకటించబడదు.

ఇ. మద్రాసు లోకల్ బోర్డుల ట్రస్టు:—ప్రభుత్వమువారి సమ్మతి యింకను రాలేదు. ప్రభుత్వమువారేమియు కలుగజేసికొనలేదు. ట్రస్టు ఇప్పటిలో ప్రకటించబడదు.

టెన్ టెన్ నింగు ట్రస్టు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కొన్ని సూచనలను జేసియు సవరించెను, ట్రస్టు నామోదించిరి. ట్రస్టు ఇప్పటిలో ప్రకటించబడదు.

ఉ. మదురై కల్లీమమమమ ట్రస్టు:—ప్రభుత్వమువారు ట్రస్టును కొద్దిగ సవరించి ఆమోదించిరి ఈ ట్రస్టు త్వరలో ప్రకటించబడును.

iv. కడపటి రెండు ట్రస్టులు తప్ప తక్కిన ట్రస్టులు చర్చించుటకొకట ప్రత్యేక సంఘము నిర్ణయించి ఆ సంఘమువారు 4 దినములనుండి 7 దినములవఱకు విషయములను యోచించిరి. ఈ సంఘముల నిర్ణయములు ప్రకటించబడవు.

గౌ. ఖానుబహద్దర్ ఎ. టి. జి. ఎమ్. అహమ్మదు తులీ మరక్కయార్ సాహెబు బహద్దరుగారు.

14 ప్ర (1) (ఎ) బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు వారి రాజధానిలో విచ్చగాండ్ర సంఖ్యను తగ్గించుట నేర్పాట్లను చేయుటకు యొక కమిటీ నేర్పరచిననంత ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా?

(బి) చెన్న రాజధానిలో విచ్చగాండ్ర సంఖ్య హెచ్చినదా?

(2) ప్రభుత్వమువారు ఈ రాజధానిలో విచ్చగాండ్రను గురించి ఆలోచించుటకై అధికారులతోనూ, అసాధికారులతోనూ గుక కమిటీ నేర్పరచెదరా?

ఉ. 14-(1) (ఎ) అవును. (బి) ఆసంగతి ప్రభుత్వము వారికి తెలియరాలేదు. (2) లేదు.

21 ప్ర. (1) కడచిన నవంబరు మాసమునందు దచ్చి ప్రభుత్వమువారి తరపున డాక్టరు వాన్ డర్ పీట్ గారిచే హిందూ దేశమునుండి పశువులు ఈస్టు ఇండియన్ ఎగుమతి చేయబడుటను గూర్చి బి. వేంకటపతి రాజగారు చేసిన ప్రశ్న సందర్భమున, చాలకాలమునుండి చెన్నపురి నాగపట్టణములనుండి పశువుల నేకములు ఈస్టు ఇండియన్ ఎగుమతి చేయబడుచుండెనని ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా? చెన్న రాజధానినుండి ఎగుమతి యగుచున్న పశువులయందు ఒకవిధమగు వ్యాధ్యము గలదనియు దానిని ఈస్టు ఇండియన్ లోనికి దిగుమతి చేసికొనగూడదనియు 15-2-1908 తేదీన దచ్చి ప్రభుత్వమువారు కానించిన సంగతియు తెలియునా? తమయొద్దనున్న పశుసంపత్తి నిభిన్నవిధముల కొనుటకే దచ్చి ప్రభుత్వమువారు రట్టు కానించెదరా? అట్టికానము హిందూ దేశ వర్తకమునకు భంగకారికాదా? కనుక, హిందూ దేశ వర్తకమునకు నిలుపుటకు కొంతకు, చాలకాలము నుండి జరుగుచుండిన ఆచారము నట్లేయుండుటకు ప్రభుత్వమువారు దచ్చి ప్రభుత్వమువారితో నేర్పాట్లు చేసెదరా? ఆశీర్వాదము దచ్చి ప్రభుత్వమువారు తొలగించినంగిరింపనియెడల హిందూ దేశమునుండి దచ్చి ప్రభుత్వ ప్రతినిధులచే దచ్చి అధినివేశములకు పశువుల సెగుమతి చేయ గూడదని కానించుటకు హిందూ దేశ ప్రభుత్వమువారికి కోరెదరా?

ఉ. 21. తెలిసినంతవఱకు ఈ ప్రశ్న తెల్పుచున్నది పశువుల చెన్నపురి రాజధాని నుండి సుమంత్రాజానాథ్యములకు బంపబడినది. 1905-06 సం॥ముగఱ కేమియు పంపబడదు.

1906 - 07 - 264	
,, 07 - 08 - 600	
,, 08 - 09 - 466	
,, 09 - 10 - 450	
,, 10 - 11 - తెలియదు	
,, 11 - 12 - 405	
,, 12 - 13 - తెలియదు	
,, 13 - 14 - 1110	
,, 14 - 15 - 800	
,, 15 - 16-17 తెలియదు	

గుర్రములు కాక తక్కిన పశువు లన్ని చేరి.

1910 మార్చి 1 వ తేదీన ప్రకటించబడిన ఖాల్సు సెంటుబార్ని గెటెలో ప్రకటించబడిన

104 వ నెంబరు ఉత్తర ప్రభుత్వము గూర్చియే మాననీయ ప్రభులు పలుకుచున్నవో ఆ యుత్తరపు సుమి ప్రాధీపత్యము లోని లేవులే అన్వయించును. తక్కిన దచ్చి అధినివేశముల కన్వయించును. అట్టికానము నేర్పరచుటయందు దచ్చి ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము లేనియో తెలియును. బహుశః చెన్నపురి నాగపట్టణములందు పశుబాధ్యముల మాలమున నట్లే అవి యుండవచ్చును. దచ్చి ప్రభుత్వము వారితో నేర్పాట్లు చేయువిషయ మాలోచింపబడును.

22 ప్ర. ఈ రాజధానిలో డిస్ట్రిక్టు హాజరు పదవుల యందు సర్వోన్నత ప్రాధినిత్యమును ప్రకముగా నుండుట లేదని 24-1-18 వ తేదీ గల జస్టిసు ప్రతికలోని వ్యాసమును ప్రభుత్వమువారు చూచెదరా?

క్రొత్తగా ఏర్పాటుపడ బోవుచున్న ఆరు డిప్యూటీ తహశీలుదార్ల స్థానములను (జి. నో. 8061, 80-9-17) ప్రాధినిత్యము చాలని సంఘముల కొనగెదరా?

ఉ. 22 వ్యాసమును ప్రభుత్వమువారు చూచిరి. దాని యందు చెప్పబడిన అంకెలు సరియైనవికావు. ఉద్యోగము లిదివఱకే నిర్ణయించబడినవి.

బి. వేంకటపతి రాజగారు.

26 ప్ర. స్పెషల్ ట్రెస్టు పరీక్షలను పంపత్సరమునకు రెండుసార్లు జరుపుటకైనను, అట్లుకాకున్న పరీక్షావిషయమును భాగములుగా నేర్పించి ఆ భాగములందు నేర్వేయ పరీక్షలందు గడతేర విలుగలుగనట్లు చేయుటకైనను ఉత్తరపుల సెలవుగదరా?

ఉ. 26. పంపత్సరమునకు రెండు పర్యామములు పరీక్ష స్పెషల్ ప్రభుత్వమువారికి యుక్తముగ తోచుటలేదు. పరీక్షా విషయములను తగ్గించువిషయ మాలోచనయందున్నది. భాగ భాగములుగా పరీక్షయందు తేర విషయమును యోచింపబడును.

27 ప్ర. సంప్రదించు సూక్ష్మ లీనింగు సర్టిఫికేటు (మార్కులలో నిమిత్తము లేకుండ) ఉండిననే స్పెషల్ ట్రెస్టు పరీక్షలకు గట్టుటకు వీలగునా? స్పెషల్ ట్రెస్టు పరీక్షల విషయమున సౌకర్యముల జేయుటకు చేయబడిన నిధి యు లేదా? వారి సెప్టెంబరు అమలు జరుపుచు?

ఉ. 27-చాలము. కాని నరఖాస్తుదారుడు ప్రభుత్వము వారియే కాఖయందైనను పనిచేయుచుండవలెను. ప్రశ్న రెండవ భాగము యోచింపబడుచున్నది. ఉ. 28-29— ప్రస్తుతమున్న సమయమున దాక్షిణ్య ఫీచులయందు ప్రభుత్వము వారేమియు ప్రామాణికంబాలరు. కాని విషయములకు మట్టుకు యోచించెదరు.

31. ప్ర. కడచిన నవంబరు మాసపు సభలో అడుగబడిన 84 వ ప్రశ్న సందర్భమున ప్రావిన్సియల్ ఎడ్యుకేషనల్ సర్వీసులో ఖాయముగా నేర్పాట్లు చేయబడిన తెలుగువారి పేరులను వా రాయుద్యోగములలో నెప్పుడు ఖాయముచేయబడినది తెల్సెదరా?

అన్ని కాఖయందును యందు జరుగబోవు ఏర్పాట్లలో తెలుగువారికి కొంతవఱకు ప్రాధినిత్యమును వారి కొనగెదరా?

ఉ. 31-ప్రావిన్సియల్ ఎడ్యుకేషనల్ సర్వీసులో ఖాయమగు ఉద్యోగమును బడసినవారు ఎన్. ఆర్. కృష్ణమూర్తి అనువాదగులు. వారు ఉత్తరసర్కారులందు నివాసస్థానము గలవారు. వారియోగ్యతను గూర్చియు సర్వీసును గూర్చియు క్యాన్సల్ సీనియర్లతోను, విద్యాకాంక్షిద్యోగుల లిస్టులోను ప్రకటించబడినది. యోగ్యులగువారి విషయ మెప్పటికిని ప్రభుత్వమువారు మరచిపోకుండ గమనించుచుండును. దేశభాషకు సాక్షముగ ఉద్యోగముల నేర్పరచువద్దతి అంత యోగ్యముగ కనబడుట లేదు.

34 ప్ర. విశాఖపట్టణమునందలి మేరీ మహారాజి నై న్యూజులకు సహాయక సంఘము నేర్పించుట ముచియ్యెనా ప్రభుత్వమువారు యోచించెదరా?

ఉ 34:—విచారించెదము.

35 ప్ర.—(1) ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష ఫలితములను గూర్చిన పేరా 1916-16 సంవత్సరము అడ్మినిస్ట్రేషను రిపోర్టులలో చేర్చబడియుండి 1916-17 సం. ము రిపోర్టులో నేల జేర్చబడలేదా తెలియదా?

(2) పరీక్షల ఫలితములను గూర్చిన పేరాలను ఇతియందు అడ్మినిస్ట్రేషను రిపోర్టులలో చేర్చుదరా?

ఉ 35:—లోపము పొరపాటులను గలిగినవి. ఇతి ముందు సక్రమముగా ప్రకటింపబడును.

36 ప్ర.—(1) చెన్న ప్రతియందలి ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తక భాండాగారమునందు ప్రత్యేకముగా నర్వకాలమున పుస్తక భాండాగారమునకే వినియోగించగలగు క్యూరేటరును నియమింప యోచించెదరా?

(2) తెలుగుభాషయందు స్థానికచరిత్ర సంబంధములు గల 200 గ్రంథములు గలవనియు అనేకులు తెలుగుపాఠకులు వచ్చుచుండుననియు చెప్పబడినది నిజమేనా?

(3) ఆంధ్రలిఖిత పుస్తకములను జాగ్రత్తతో చూచుచు, సక్రమముగా నందులకు ఆంధ్ర పండితుని, అట్లే తెమిళ గ్రంథములకు తెమిళ పండితుని భాషముగా నియమించుటను ప్రభుత్వమువారు యోచించెదరా?

(4) మైసూరు ప్రభుత్వమువారు తమకు దొరికిన వట్టుకు పురాతన కవుల లిఖిత గ్రంథములను ముద్రింపించి ప్రకటించు చున్నారట నిజమేనా?

(5) అట్లే చెన్న ప్రతియందలి ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తక భాండాగారమునందలి గ్రంథములను ప్రమేయ యోచించెదరా? అట్లు కాకన్న కొన్ని ముద్రా యంత్రాలయముల వారి యొద్ద ధరావతు పుచ్చుకొని అట్టి గ్రంథములను వారిచే ప్రయోగింపించుటకు ఎక్కువ వసతులను కల్పింప యోచించెదరా?

ఉ 36:—విశ్వవిద్యాలయము వారి సూతన మందిరములు ముగిసిన వెనుక ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తక భాండాగారమును విశ్వవిద్యాలయము వారి పరము చేయుటకు నిశ్చయించబడినది. ఇతరలో ఇతరములకు విరాట్టలను చేయుట అవసరమని ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయము.

ఈ పుస్తక భాండాగారము నందు తెలుగు లిఖిత గ్రంథములు గలవు. భాండాగారమునకు తెలుగువారనేవారు వచ్చుచున్నపుడు నుండును. మీరు రెండువందలకు చెప్పిన పుస్తకము లెన్నియో చుట్టిచూచి తెలియుటలేదు. భాండాగారపుకొవ్వ గిట్టుండబడు భాషముగా నేర్పబడుట బడినవాడే. అందు ఒక భాండాగార విచారకుడును, ఒక సహాయవిచారకుడును, ఇద్దఱును పండితులును, ఒక గుమాస్తాయును, రిస్టరు లేఖకులుగలరు. గ్రామాదులం దెచ్చబడన లభింపవల ప్రాచ్యభాషాలిఖిత గ్రంథములను సేకరించి సంపాదించుటకు ఒకవర్గ మేర్పాటుపడినది. వారు తాత్కాలికవిద్యార్థులకు నియమించబడినవారు. భాండాగారవిద్యార్థులు తాత్కాలిక గ్రంథములను జాగ్రత్తతో చూచుచుండును. భాండాగార విచారకునికి తెలుగు తెలియును. మైసూరు ప్రభుత్వమువారి చక్రము గూర్చిన విషయము ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భాండాగారమువారి వాణిజ్య కైరీ వాణిజ్య క రిపోర్టులందు ప్రకటింపబడినది. కట్టకడపట నూచింపబడినట్లు ఇతరకంపెనీలకు ప్రముఖాధ్యక్షుల గ్రంథములన్నియు నందఱునకు, ఈగ్రంథము ఇతరుల కెక్కడికి ఎఱియబడకుండ నిమగ్నబంధము గలదు. కాని తాత్కాలికగ్రంథములకుండి ప్రాసంగిక పాఠకులకు వారు లేచుటపడియున్నది.

37 ప్ర. కనీష్ఠుల బిట్ట విషయమున గానపాను 10 మైళ్ల కడకుగలనందు బిట్టలో దూరమును కట్టించి కనీష్ఠుల కష్టముల తాప యోచించెదరా?

ఉ 37:—ఈనూచనము అంత అవరణయోగ్యముగా లేదని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము.

38 ప్ర. కనీష్ఠులకు తరాలను మోసికొనిపోవు పనియు నవ్వకులను వారి చేయించు పనియు లేకుండచేయ యోచించెదరా?

ఉ 38:—ఇదియు అవరణయోగ్యముగా నుండలేదు.

కూనీ దిక్కిత్యా విధానము:—ఈ నెల 13 వ తేది బుధవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు గోవిందప్ప నాయక వీధి నెం 83 రు వ గృహము (రెవెన్యూలో జి. ఓ. కృష్ణ గార్ల గారు వై దిక్త్యా విధానముగూర్చి మిత్రులతో సంభాషించెదరు.

పంచములకు నివేశనములు

తంజావూరు మండలమునందలి పంచములకును, కూలి నాలిచేసికొని కాలక్షేపముచేయు నితరజాతులవారికిని, నివేశనము లిచ్చు విషయమై విచారించిన కె. ఎస్. శ్రీనివాస ఆచార్యులవారు తమరిపోవునపుడ ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును చానితోకూడ ప్రకటించిరి. ఆచార్యుల వారు గుంటూరు మండలమునందు తమ యుద్వ్యక్తులగు డిప్యూటీ కలెక్టరు పనియందు! చేరుటకుముందు ప్రత్యేకముగా నిందులకై నియమింపబడిన పనిచేయుండెడి. పంచములకు నివేశనముల నేర్పాటుకు ప్రత్యేకముగా కానము యవసరమో యవసరము కావోకూడ తెలుపు మని ప్రభుత్వమువారు ఆచార్యులవారిని కోరియుండిరి. వారు తంజావూరు మండలమునందు 9 డెల్టా తాలూకాలందలి 24 గ్రామములను దర్శించి చాలమంది భూస్వాములతోను నందలకొలది పంచములతోను ముచ్చటించి వారి యభిప్రాయములనుగ్రహించిరి. రాజధానియందలి యేప్రాంతము నందైనను పంచముల స్థితిగతులు కొంచె మించుమించుగ సరి సమానముగా నే యుండునుగాని ఒక ప్రాంతమునందలి పంచములకును మరొక ప్రాంతమునందలి పంచములకును విశేష మైన భేదముండదు. నివేశనములవిషయమై తంజావూరు డిల్టాయందలి స్థితిగతులకును, తదితర డెల్టామండలములందలి స్థితిగతులకును భేదమున్నదని ఆచార్యులవారు వ్రాసిరి. తదితర ప్రాంతములందు పంచములకు మూలపల్లె చాలక కొంపవైనకొంప క్రేక్లిరి నీ యుండును. తంజావూరు మండలమునందు ఆచార్యులవారు యోచించవలసిన దందును గురించి కాదు. అక్కడివారి నివేశనములకును వారి నీరసస్థితికిని సన్నిహిత సంబంధముండుట చే వారు వైరెండు విషయములను సమగ్రముగా చర్చించి యుండిరి. ఆచార్యులవారు తెలిసిన సంగతులను చదువుచు వచ్చిన కొలదిని పంచముల ఆసహాయస్థితి పాఠకులకు జాగరత్తమై కండ్లతో చూచినట్లుగా గోచరించును. నివేశనముల విషయమై పంచములు ప్రస్తుత మున్న చానితో సంతృప్తులై యున్నవారు గనుకను వెంటనే పెద్దయెత్తున చేయవలసినదే దియు నుండదని ఆచార్యులవారు వ్రాసిన విషయము వోద్యముగా కనపించును. పంచములు నివేశనములను సంపాదించుకొనటయందు ద సహాయ స్థితి యుండుండిరా, వారట్లుండిన తన్నివారణమున కేమి చేయవలసి యుండునా యను విషయమును ఆచార్యులవారు యోచించి తెలుపుట ముఖ్యముగాని వారసహాయస్థితియందున్నను ప్రస్తుతము వారున్న చానితో తృప్తికరముగా కాలక్షేపము చేయుచున్నారు. కావున వెంటనే యేమియు చేయవలసిన దుండదని తెలుపుట కింత యార్హ్యము కావలయునా యను సంగతయ కలుగుచుండును. ఆచార్యులవారి లేదప్పిలో విషయమును యోచించి వారట్టి సిద్ధాంతమునకు వచ్చిలో అవ్యక్తము తిన్నగ లేదని మా యభిప్రాయము. పంచములందు వ్యక్తిభావము వృద్ధియైన గాని వారి స్థితిగతు లెన్నటికిని బాగు పడ లేరవు. అతడు బానిసవలె పరుల నాక్రయించుకొని వారికే చాకిరి చేసి తిరిగవలసిన స్థితియందుండు నంతవరకును అతనియందు గౌరవ ప్రీతివ్యయము లెయ్యలేదు. లోకమునం దెవనియందు గౌరవ భావాన కై యుండదో అత డెప్పుడును నరత్వమును పొందక కలువునత కాలక్షేపముచేసి శరీరమును విస్తరించు

చుండును. అతనియందున్నత పదాభిలాషకలుగుట కట్టియక కాళములను చేయవలసి యుండునదియు ఆచార్యులవారి రిపోర్టునందలి 14 వ పేరాను పరిచినవారికి నుబోధకమగును. పంచమున లోక గ్రామములేను; తన ప్రభుత్వము ఈనాంచారు డిచ్చిన పాటి పెరటియందు ఒక గుడిసె వేసికొని లోబాను గడపవలెను. ఈనాంచా రెన్నడైనవానిని లేవగొట్టవచ్చును. వానిని రక్షించి అవలంబనముచున్నవారు లోకమునందెవరు నతనికి కనుపించరు. ముందేమి వచ్చినను అతడు నిర్లక్ష్యముగా నుండి తన మాఖ పరంపరలను తలచుకొని తలచుకొని కెల్లాబోసికొన ను లేక యేకట్లు దుకాణములోనో యింత త్రాగి స్వార్థకము తెలియవంద పడియుండును. పగలంతయు రెక్కలాడించుకొని తెచ్చిన కూతిని పొడుపుగ వాడుకొనవలసి యుండునను భావమైనను అతనికి కలుగుటకు వీలులేదు. పంచముని నీరసస్థితి కతనికి సంపాదన తగినంత లేకపోవుట కారణముగాక మానవ స్వభావమతనికి దూరమగుటకంటె వేరు కారణ కాదని ఆచార్యుల వారభిప్రాయ మెంతయు సమంజసముగా నున్నది. వాని ఆసహాయ స్థితి కి మి చా సీ చారు యంత కారణమైనను వానియందు విశ్వాసమును, గౌరవ భావమును వృద్ధిపొంది తన ప్రయోజనమును, పరుల ప్రయోజనమును గ్రహించుటకు తగినకట్టుదిట్టములను చేయుట ప్రభుత్వల ధ్యమైయుండును. వారికి నివేశనములు లభించుటకు ప్రయత్నములు జరుగునని ప్రభుత్వమువారు తమ యుత్తరవునందు తెలియుటెంతయు సంతోషప్రదము. నివేశనములను స్వల్పక్రమణ కాన నముననుసరించి ప్రభుత్వమువారు వకపరచుకొనివరభాష్టుపెట్టుకొనిన వారి కియ్యకలెనని డిప్యూటీ కలెక్టరువారు తెలిసిన భావములో ప్రభుత్వమువారు నేకీభవించిరి. జనవరి 1 వ తేది నుండియు నిందునిమి త్తమొక డి ప్ల్యు టీ క లె క్టరు ను ప్రత్యేకముగా నియమించిరి. వారాయ మా సములు యుద్వ్యక్తులము నందుండురు. వారయా ప్రాంతములకు వెళ్లుసంగతులన్నిటిని కండ్లాడవారు సంగతులను నిర్ణయించెదరు. సామాన్యముగా నివేశనములయందు నెంట్లు భూమిగనుండును. దరఖాస్తువారులు మూడు సెంట్లు భూమిపై నను, నాలుగు సెంట్లు భూమిపై నను కావలయునని కోరి యెవల దొరతనము వారట్లుచేయుదురు. నివేశనములను వకపరచుకొనుటకైన ద్రవ్యములో నూటికి 20 రూపాయలకు రుం దభాష్టు వారు ముందుగా చెల్లించి మిగిలినభూమిని 2) సంవత్సరములలో ఆరమాసములలో యేడాదికోయి రుం ద్రి వేయవలయును ఆసామ్మకవడ్డీ నూటికి 7 రూపాయలు నివేశనపుచ్చుకొనిన 10 సంవత్సరములలోపల దీనిని ధర్మాభాష్టువారు అన్యాక్రాంతము చేయవలెదు. అందిండ్లను ప్రజలేట్టుకొనవలయును. ప్రభుత్వము వారేర్పరచినవై నియమముల ననుసరించి ప్రత్యేకాధికారి పనిచేయవలసియుండును. భూమివివాదములనేజు ద్రిక సి. బి ఇ. బి ఎస్. ఓ. గారు ప్రత్యేకాభిప్రాయముల నిచ్చిరి. వారును ఆచార్యులవారును వడ్డీనూటికి 6 రూపాయల కంటె యెక్కువ వర్గవి తెంప ప్రభుత్వమువారు దీనిని వృద్ధి చేయుట రొగుండలేదు ప్రస్తుతభూ విధానములందు లోపములు లేవని మేము చెప్పబాలము కాని ప్రభుత్వము వారువక్రమించిన పని సంభాష్యముగా నున్నందున వారు పంచముల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు కాగలరు. ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న ప్రయత్నములను పంచములు వృద్ధిలోనికి వచ్చెదరుగాక!

నుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 28 తేదిలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రు.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చిట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాధంగము గలగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	గజికిలైలము	మోహినిలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధము

చక్కని డబ్బీతో నెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బాంబాయి.

6, రంబు తెల్లపేటి, మదరాసు

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము.

సామ్రాజ్య శాసనసభలో గా. రావు బహదరు బహుళ సంఖ్యకల శ్రీకృష్ణ గారి వ్యాఖ్య పరిశీలన.

నాయుడు మాత్రముగ జరిగిన సమీక్షాసమితిలోనే సుపరిశీలన చేయవలెనని తీర్మానము సుపరిశీలించుటకునే నిశ్చయము చేయబడినది.

"బ్రిటిష్ ఇండియాలో స్వపరిపాలన ప్రతిష్ఠాపనములు సంపూర్ణ సాధ్యముతో పనిచేయుటకు రాష్ట్రపునర్విభజనము గావించవలెను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రముల నేర్పరుపవలెను. (2) పీఠాసనము - పీఠాసనము ముఖ్యముగా సౌకభాషను మాట్లాడువారి సంఖ్య ప్రాధాన్యమును పుడును అట్టిమాత్రము వారు కోరినపుడు భాషాధారమున గాష్ట్ర విభజనమును చేయవలెను. అని ఈ సభమువారు గవర్నరు జనరలు గారికి సూచించుచున్నారు."

20-8-1917 వ తేదీన ప్రకటనమున హిందూదేశమును ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున ప్రధాన భాగముగ సుసంఘటించుటకు నవల భాగ్యతల కొరతను నేర్పరుపటము ఆంగ్ల దేశమువారి రాజకీయ భావమున స్పష్టపరచుటకు ఆ ప్రకటనమును భారతీయుల తృప్తితో సంతోషముతో ప్రతిగ్రహించిరి. ఆంగ్ల రాజ్యాంగ మంతరికమువారు దీనిలో చనముతోను సానుభూతితోను వివేకముతోను ఇట్టి భావమును ప్రకటించి నందులకు భారతీయుల శ్రీ జాగ్రత్త చక్రవర్తి గారికిని ఆంగ్ల దేశ వాసులకును కాల్పితముగ రుణ పడియున్నారు. లానుకు జాగ్రత్త, మాంటాగూ, కర్జున ప్రభువుల నేతృత్వమున చేర్చిన సంవిధానము భారతీయుల భాగ్యతలమున చేయవలెనని. మెప్పుప్పుడు ప్రభువరా! మీ పూర్వజన్మము కృత విశేషమున మీరిట్టి సాధనచేయుట తటస్థించినది. మీ పరిపాలనముననే ఈ సంవిధానమునకు మూలాధారము లేవునున్నది. దీనివలన ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము బలవత్తమును పవిత్రతను మును ఉదారతను భావోపేతము. ప్రపంచమునందెవరైనను మును మహాత్ముల కాలము గాన మిమ్ముల నభినందించుట కనుమతింపగలరు. ఇప్పుడు ప్రసన్న రాజకార్యము ప్రారంభించినది గాని ఇది ఇదివరకే ఆరంభించబడి యుండవలసి నది. నేను దీనిని కాలము నుండి వాంఛించుచున్న ఆశయములను స్పష్టములను, ఆశలను ప్రసన్న గానమును. దొరతనమునా రామింపవలెనని వారిని కోరుటకు ఈ సంఘమువారి సహాయము నేమిచ్చితినిగాన నీ విషయము బహిరంగ ప్రశ్నగా భావించుటకు తామునుమించి నూతన శక్తి యమును కలిగించినందులకు నేను తమకు చాలకృతజ్ఞుడను.

భాగ్యతల కొరతను.

ఆంగ్ల సామ్రాజ్య ప్రధాన భాగముగ భాగ్యతల కొరతను మేర్పరుపటము వాంఛి నిర్ణయించుటకు ఘనవిశాంకమున భాగము సాంఘాతికై కాంక్షము సంఘాతాంతర సంఘాతము నేర్పరుపటకు మూలాధారముల నేర్పరుపటమును గొప్ప ప్రశ్న మాలక్ష్యమునందున్నది. విదేశ భాషా విభజనము సాకల్యముగ నిర్వచించు భారము చాలవరకెంతవరకమున నున్నది. బ్రిటిష్ ఇండియా సాంఘాతికము అంతర్దేశీయ పరిపాలనమును గూర్చి మాత్రమే ప్రధానముగ నాలించింపవలసి యున్నది. ఆయా భాగముల స్వాతంత్ర్యము-అధికారము- హక్కు- అధికము. శాసన నిర్మాణము. పరిపాలనము మున్నగునవి ప్రధాన స్థానమునందుండే కలుగవలెనని యిట్లుండి ఇతర స్థలములందు ఇతర కాలములందలి సాంఘాతికలకు కలిగియుండెను గాని మా కిప్పుడట్టి దేనియును కలుగటలేదు. హిందూదేశమున ప్రాచీన కాలము నుండియు భిన్నత్య మధికముగ నుండినను ఏక పరిపాలనము ఆ పరిపాలన మప్రదేవుడు కడు దుర్బలముగ నుండినను కలదు. అధిక లవయములందే భావమును - భూగోళ స్థానమును - నమ్మకలు - సాంప్రదాయములు - ఆద్య భావము. జాతీయ భావము వెక్కిరింపజేయుటకు కలిగిన సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము అత్యధిక రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము మున్నగు వానివలన ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమువారు భరత భండమున కొసంగవలసిన స్థానమునకు భరత భండమునకును నర్హులను కలిగియున్నది. అవిధానమునకు విరమము లేనపుడు బడవలసియున్నది. పశ్చిమ - మధ్య - పూర్వ దక్షిణ భాగముల సువిభాగములు మధ్య స్థానకర్తలు తృప్తికరంబు బడవలసిని కావు ప్రధానాధికార మనవరముగ దుర్బలము కానూడదని దీనివలన లేదు

స్థానిక వార్తలు

(o)

కర్నూటక యంత్రశాలలలో దొంగతనము చేయుట: ఈ నెల 8 వ తేదీ 12 గంటలకు వై యంత్ర శాలలలో కూలిగనుండిన గోపాలన్ అనువాడు సుమారు 5 రూపాయ విలువగల ట్యూబులను, ఒక తువాయిను ఆపహరించి నందున వానికి ఒక మాసము కఠిన శ్రమ విధింపబడెను.

న్యూయిండియా ధరావతు కేసు: పి. కే. లిలాంగారి ధరావతు రు 10,000 లను మజూరీయ్యవలెనని దరఖాస్తు చేయబడెను. అందులకు తిలంగు గారు ఈ నెల 6 వ తేదీని చెప్పి పురికెచ్చి తమకు న్యూయిండియా పత్రికతో సెట్టి సంబంధమును లేదని ప్రాతములమున ప్రాసించిరి. పర్యవసాన మింకను తేలలేదు.

కనిష్ఠేయుల జీతములు: చెన్న పట్టణమునందలి కనిష్ఠేయులకు జీతమును మరియెక్కుగాపాటులు 1-1-18న తేదీ నుండి హెచ్చుచేయబడినది. క్రొత్తగా చేయబడినది 13 లు జీతమియ్యబడును. మూడుగిండ్లలో రు 16 లు చేయబడును. కనిష్ఠేయుల జీతములు ఆలవెన్సులనా రు 9 లనుండి రు 13-8-0 లు హెచ్చించబడెను.

సర్ విలియము వెడర్ బర్న్ గారి మరణమును గూర్చిన సభ: చెన్న పురి మహాజన సభ, చెన్న రాష్ట్రీయ మహాజనభా కమిటీ, స్వరాజ్యకమిటీ, చెన్న రాజధాని సంఘములవారి యాజమాన్యముల కింద ఈ నెల 12 వ తేదీ మంగళవారము, సాయంత్రము 5 గంటలకు ఘాటేలు హాలులో సర్ విలియము వెడర్ బర్న్ గారి మరణమునకు వారి గౌరవాధ్యము ఒక బహిరంగ సభ జరుగును. న్యాయపతి సుబ్బారావు పంతులు, బి. పి. డి. ఎల్. గారు అగ్రాసవాధి పత్యము కపించెదరు. ఈ సభలో చాలవారి శాసనసభ్యులును ఇతరులును యువన్యసిం చెదరు.

సర్ జోసెఫ్ నాయుడు సత్తిగారి ఛాయాపటము: చెన్న పురియందలి రత్నాకంపెనీ వారిచే తయారుచేయబడిన సర్ జోసెఫ్ దేవిగారి ఛాయాపటము మాకార్యాలయము నెలకరించినది. రత్నాకంపెనీ వారు ఆ సేకభారత మనిషులయొక్క యు జాతీయ ప్రముఖుల యొక్కయు, దేశభక్తుల యొక్కయు చిత్రపటములను తయారుచేసి ఆంధ్రదేశీని స్వల్ప వ్యయమునకు లభ్యమగునట్లు చేసినందులకు వారు ప్రశంసాపాత్రులు. సర్ జోసెఫ్ దేవిగారి ఛాయాపటము కూడ రహస్యముగ తయారుచేయబడినది. క్యాబినెట్టు సైజు వెల 1 రూపాయ. ఛాయాపటములు చెన్న పురిలోని బ్రాడ్రేలో 157-వ నెంబరు మండ్లము నందలి రత్నాకంపెనీ వారియొద్ద దొరకును.

చున్నది. ఆయన పూర్వీక కాలమునందు పృథల యశ్విప్రాయ మించు కంఠయును పాటింపబడిన నిరంకుశత్వము నాటి స్థితి అపుడు ముఖ్య సామ్రాజ్య విషయములందు గూడ ప్రధానాధికారము అన్యస్థానమునకు మార్చబడినది. కాన నిజమగు సభికారమును బాధ్యతయును ప్రజలయు దుండినపుడు రాష్ట్ర యాధికారులకు విశేషమగు సభికారము నొసగుట సమచితము గాదు. కాని యింకొక కార్యమున కేర్పరుపబడిన వ్యయ పనికివచ్చునా?

అనవకూల రాష్ట్రీయ విభజనము.

వెనుక ప్రజల ఆశ్రితముమేమియును పాటింపబడు నితరులమున పరిపాలనా సౌకర్యమునకు చాటిత కాగతికమును చేయబడిన రాష్ట్ర విభజనము ప్రస్తుత కాలమున కనుకూలము గాదని నేను తలంచుచున్నాను. ప్రస్తుతమున్న కీర్తిని రాష్ట్రములందగా స్వపరి పాలనా ప్రతిష్ఠాపనముల నేర్పరచినవో పని బాగుగా జరుగదని నే నెంత మాత్రమును వానించువాడనుగాను. చాల ముఖ్య రాష్ట్రములలో హెచ్చగు మార్పులవలననులేను. నేనిపుడు సూచించిన మార్పులు జరుగువరకును సంస్కరణముల నావగణమునకు లేకుండగూడదని నేను భందితముగ నుడివెదనుగాని కొన్ని రాష్ట్రములందైన పునర్విభజనము జరిగినగాని స్వపరిపాలనము గల ప్రతిష్ఠాపనము లుపకూలముగ పనిచేయవలసి నేను చెప్పుటకు నేను నీయును. యుక్తమునాద పునర్విభజనము సంపూర్ణ సాధ్యతకు సహకారము కాగలదు.

United Provinces

Kumbha Mela.

3 Millions Pilgrims at Prayag.

ALLAHABAD, February 12. Yesterday the feast of Amawasya was the biggest day of Kumbh Mela at Allahabad, and vast crowds of people from early morning till late at night approached the Sanam to take a dip in the sacred waters. Numbers estimated have been about three millions in spite of railway restrictions. Processions were conducted in an orderly manner and there was no untoward incident. Officials were out till late in the evening and the Police and sanitary arrangements were very satisfactory. Numbers of Europeans watched the processions from Machana.

Punjab

Tejban's Appeal Rejected.

LAHORE, February 10. Sir Henry Rattigan and Mr. Justice Le Rossignol today passed orders rejecting the appeal preferred by Mr. E. Tejban late Subordinate Judge, Daspur, in the Kastiwali bribery case in which the appellant was convicted and sentenced to two years imprisonment and Rs. 300 fine by Mr. Boyd, Special Magistrate, Ludhiana, on a charge under 161 Penal Code.

The Syndicate of the Punjab University has sanctioned the affiliation of the Sanatan Dharma College, Lahore to the B. A. standard. The college is now located in a commodious building on the Lower Mall gifted by the Hon'ble Rai Ramsaran Das C. I. E.

Death of Sir William Wedderburn.

LAHORE, February 11. A public meeting was held on Sunday afternoon at Bradlaugh Hall to place on record the profound grief at the death of Sir William Wedderburn. N Fazli Hussain presided. The following resolutions were passed in solemn silence the whole audience standing: - The citizens of Lahore assembled in a public meeting place on record their profound grief at the sad and untimely demise of Sir William Wedderburn, Bart, whose large hearted sympathy with the people of India and their just aspirations will for ever be enshrined in our recollection and shall cement the bond between England and India. Resolved that the heartfelt sympathy and condolence of the citizens of Lahore be conveyed to the family of Sir William Wedderburn in their overwhelming loss which is equally shared by the people of this country.

Behar

The Special Tribunal delivered judgment in Tort case. Of 12 accused three were acquitted and nine convicted. Eight were sentenced to five years rigorous imprisonment and one to one year's simple imprisonment on account of old age.

South India

Compulsory Primary Education.

PUDUKOTTAH, February 11. At the last Library Conference held at Alangudi the Dewan, Mr. V. R. Durai Rajah, B. A., said that the question of the introduction of compulsory attendance at Elementary schools where education was already free was under the consideration of the Darbar.

The Jhansi Murder.

Prisoner Petitions the Viceroy. LUCKNOW, February 11. Mr. Thompson, Counsel for E. A. R. Nys has petitioned to His Excellency the Viceroy that in view of the facts that the prisoner made a full and voluntary confession that he was overcome by some temporary mental derangement which impelled him to commit the deed and on the ground of his extreme youth the sentence of death may be commuted.

ఆమృతాంజనము

అన్ని నోవలల పరమావృతము. చక్కని పబ్లికేషన్ సహా నీసా 1-3 నెల 0-8-0.

తెలనోవల మాన్యురు. పార్వతి నోవలల గారిదోలును. వాయుప్రబోట్ల పోగోట్లును. ఆమృతాంజనము దీపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

Provinces on Linguistic Basis

Full Speech of the Hon'ble Mr. B. N. Sarma

MAY IT PLEASE YOUR EXCELLENCY,

I rise with a confidence new born in me, to move the resolution which stands against my name. The resolution reads thus:—

'This Council recommends to the Governor-General-in-Council (a) the redistribution of provincial areas, and the constitution of provinces, where necessary, to secure complete success for self-governing institutions in British India; (b) The re-arrangement of provincial areas on a language basis wherever and to the extent possible, especially where the people, speaking a distinct language and sufficiently large in numbers, desire such a change.'

It is with feelings of profound satisfaction and joy that the people of India welcomed the memorable announcement of the 20th August last wherein responsible government in India as an integral part of the British Empire has been declared to be the goal of British policy. The Indian people cannot be too grateful to His Majesty and the British public for the imaginative and sympathetic foresight and wisdom which dictated the policy of the Cabinet, and fortunate indeed are we for the happy combination, which brought together a Lloyd George a Montagu and a Lord Curzon. May we be permitted to congratulate Your Excellency on your rare good fortune, that it was on your initiative and during your regime are being laid the foundations of the fabric of a constitution destined to make the British Empire the mightiest, the loftiest, the purest and the most high-souled power the world has ever seen. Now that the work of reconstruction has been undertaken and not a day too soon, I have ventured to seek the assistance of the Council in pressing upon the attention of the Government for their acceptance my long cherished ideas, dreams, and hopes, and, may-be, illusions, and I am deeply grateful that Your Excellency has ushered the dawn of a new era in allowing this important subject to be treated as an open question.

Responsible Government

Responsible government as an integral part of the British Empire being the object to be achieved we are confronted with the problem of laying the foundations well and truly for the construction of a federation within a federation, a federal unit, part of a larger whole. The problem is simplified to the extent that the burden and responsibility of enunciating foreign policy in the fullest sense of the term rests largely with others, and British Indian federalism deals only or mainly with problems of internal administration. We are not confronted with another difficulty, which find the federalists of other times and at other places in that the privileges, powers and rights, financial, legislative and administrative, of the component parts proceeded from the centre. India is fortunate in that she has for untold ages, been in the midst of her diversity accustomed to a central control, however feeble at times such control may have been; and the essential unity of her economic interests, her geographical position, and the community of beliefs, traditions, the sense of oneness and nationhood, the product of centuries of common government coupled with large provincial independence eminently fit her for the constitution which His Majesty's Government has resolved upon conferring, and the essential and minute details of which are to be worked out. Western Hindustan, the Central, the Eastern, the Deccan have been the centres of power, the centrifugal forces are not negligible, demonstrating that the central authority cannot be unduly weakened. But it must be remembered that that was in the old days of autocratic rule, when the people counted for nothing, and the central control in truly imperial matters is now removed to a distant sphere. It is impossible therefore to confer with safety wider powers on Provincial authorities, where the real authority and responsibility is with the people, but would the machinery devised for another purpose do?

Unsuitable Provincial Areas.

In my humble judgment, the provincial areas constituted for administrative convenience and partly the result of historic accident, when the people had no real voice are eminently unsuitable in the altered conditions. I do not contend for a moment that self governing institutions cannot be introduced into the provinces as they are constituted with any hope of success; in the case of many important provinces, extensive changes are hardly needed and I would strongly deprecate the postponement of the introduction of reforms until the changes, I am advocating, are taken on hand; but I have no hesitation in stating that in some provinces at least self-governing institutions would work smoothly and harmoniously without a readjustment and a general redistribution it would pave the way for complete success.

Constitution of New Provinces.

I urge in this resolution that redistribution of areas and a constitution of new provinces wherever such redistribution and constitution may be found necessary for the complete success of self-governing institutions and urge that it should be done where three conditions co-exist, namely, that the people should desire such a change, that they should be sufficiently numerous and that they should speak the same language. I do not say that such changes should not be made even where the three conditions may not co-exist but they are not immediately necessary and the problem should not be complicated unnecessarily by raising avoidable agitation to attain an ideal state of things. I realize that a large number of languages are spoken in each province but on an analysis it will be found that the number of people speaking many of them in each province is comparatively small and in several instances though small minorities speaking a single language different from the principal vernacular are generally bilingual where a small body of people had migrated and found themselves in the midst of a large number speaking a different language. The process of assimilation has been going on for very many years; for example over two millions Telugu people are scattered all over the Tamil districts, having settled themselves down during the time of the Vijayanagar Kings and though they have not given up their mother tongue they have learned Tamil

language and are being educated in Tamil schools. The reverse process took place in the Telugu districts also. Compact areas and single language. Even if it were otherwise no separate provision can be made in the nature of things for such minorities and the problem therefore is confined to compact areas where there is a large population speaking but a single language. In such cases I feel sure that the Council will agree with me that a distribution of a constitution of a new province will be absolutely necessary by reason of the very nature of the introduction of self-governing institutions for provincial purposes, for promoting educational and administrative efficiency, for the strengthening of finance by reconciling people to additional expenditure and taxation and the efficacy and possibility of social legislation and to prevent bickerings and disputes and promote general harmony.

Legislative Councils and Representative Government.

If I could dream of the possibility of inducing the people of India to adopt one language even in the very remote future I should not have brought forward this resolution for discussion. India has had a Central government for ages but its past history as well as the history of the peoples in the world in general does not encourage one to entertain any such hope. After a century of British rule the number of English knowing Indians is but about a million and a half amongst 14 million literate people. It should be possible to hasten the pace but to expect the people of India to give up their mother tongues seems to be a wild dream and I dismiss it from consideration. The very nature of representative institutions involves an independent appreciation by the people of the problems of legislation and administration and finance, an appeal to the electorates and the wide use of the Vernaculars. I have had some 30 years experience of District non-official organisations and can speak with authority that during the discussions when the medium employed was English the assemblies were composed almost wholly of English educated Indians, but during the last 10 or 15 years in my own part of the country since the use of the mother tongue came into general vogue on such occasions and began to be almost exclusively employed the Assemblies have been composed of all the strata of society and have become large, real and living centres of activity. A similar phenomenon is discernible all over India during more recent years. Difficulty has been experienced in the conduct of Provincial Conferences where the problem has been attempted to be solved by making at least one speech compulsory in the language of the District wherein the Assembly meets. The provincial conference when it meets in our District has not the same vitality as the Andhra Conference by reason partly of the language employed in the former being foreign to the vast masses of the population.

Vernaculars the Only Alternative.

In the Legislative Councils in future influential men who know only the Vernacular or cannot express themselves clearly in English will be in a large majority and it would be impossible to conduct the proceedings where large bodies Tamil, Telugu, Canarese and Malayalee gentlemen have to sit and listen to speeches which they do not understand. The only alternative would be to confine the Assemblies to men proficient in the use of English. The position would be repugnant to the very nature of representative institutions and I am confident therefore that a separation would be necessary as soon as representative institutions should be a reality. It is of course, necessary to preserve the records and publish them in English as well but such a procedure does not touch the position now under discussion. I shall now point out several other difficulties in allowing the existing state of things to continue. It is quite within the range of practical politics that on essential questions there would be a wide difference of opinion between the people speaking different languages.

The Andhra Conference.

At several meetings of the Andhra Conference consisting of 1,000 to 2,000 delegates assembled from all parts of the Telugu Districts it has been almost universally resolved to suggest the necessity and desirability of employing the Vernacular as the medium of instruction in Secondary Schools. Opinion does not seem to have solidified to the same extent in other parts of the Presidency. Supporting in a future legislative Assembly the whole of the Andhra population should give a mandate to their representatives on a question like this the position would be intolerable if their internal improvement has to be governed by the votes of the other communities. In matters of social legislation also the communities do not see eye to eye and there would be considerable friction and difficulty in the passing of social legislation. Difficulties will also be experienced in the matter of location of educational institutions, distribution of funds regarding incidence of taxation and other similar matters.

Educational Efficiency.

The success of representative institutions would also depend upon the universal spread of education, and primary education in the first instance. The spread of primary necessarily involves the growth of secondary education especially for the purpose of training teachers. The growth of secondary education would necessitate the multiplication of colleges and university education, wherein the vernacular would have to play a much greater part than it does at present, the necessary corollary follows that each language area should have at least one distinct university of its own wherein education would proceed on lines suited to its genius and the points of dissimilarity of views and conflict of interests, both financial and otherwise are bound to arise under one Government. The problem is particularly solved at present by requiring teachers and inspectors to learn two or three languages which means a superficial knowledge, general inefficiency and at best he only a partial remedy. Educational needs would therefore necessitate a difference in ideas, difference in types, difference in institutions, which can be evolved satisfactorily

only under a distinct Legislature and distinct Government. Education in English in High Schools and Colleges should be made compulsory by statute.

Administrative Efficiency.

British officers and to a certain extent, Indian officers also of any province are at present transferred to different parts of the Presidency in order to qualify them to the higher positions of trust and responsibility. These frequent transfers to areas speaking different languages make it impossible for the officers to acquaint themselves adequately with the vernaculars; and also prevents the growth of attachment on the part of the officers as well as the people. And the desired influence for good is minimised unnecessarily and sometimes rendered impossible of acquisition. The administration of justice cannot but suffer by reason of the imperfect acquaintance of the judges with the vernacular, who can only acquaint themselves with documents and the real meaning of witnesses' oral evidence only through the medium of translations. Unnecessary cost is also involved leading to the ruin of litigants in a large number of cases. Reform of the administration of justice necessitates a departure on the lines suggested. The same may be said of the registration department.

Finance.

I have already alluded to the difficulties and discord likely to arise in the distribution of taxes and the funds raised thereby. I would here only allude to one further fact that where the people are homogeneous in character and are bound together by ties of a common language and where the areas are small people are likely to be more willing to tax themselves for provincial improvements which would benefit those whom they understand and with whom they have close affinity.

Harmony and Peace.

Inequalities must always exist; but where they arise between the people who do not understand one another, they are likely to lead to unnecessary jealousies and friction which may occasionally become a source of danger. The relations between the Uriyas and others with whom their lot is cast, the cry of the Mysore to the Mysoreans, and Travancore to the Travancoreans and the desire on the part of the Andhra speaking people for a change are indicative of the conviction on the part of the people concerned that their progress would be facilitated by being allowed to evolve it according to their own genius untrammelled by others. The example of Austria-Hungary furnishes illustration of the struggle between people speaking different languages and the attempts on the part of the more favoured communities to suppress the views of others.

Protection of Minorities.

Under representative institutions in purely provincial matters it would not be right to jeopardise the interests of minorities, wherever they may be adequately protected. It is impossible to conceal that the three million Malayalees or the two million Kanarese whose representatives would be about seven and five per cent. of the assembly can have an adequate voice in Madras. The same may be said of the four millions Uriyas out of the 34 millions in Bihar.

Constitution of New Provinces.

The Andhra form a distinct group living in a compact area consisting of north Madras and 13 districts whose total population is between 17 and 18 millions, and the representatives of the districts during the last four years have been pressing the creation of an Andhra Province. The case of the Uriyas seems to be equally plain. They are but 6½ millions in British India and whether they are grouped with Bengal, Bihar or Madras would form a very small minority and such grouping would retard the development and success of representative institutions and their own growth on lines peculiar to them. On the other hand they are a sufficiently numerous body living in a compact territory whose population is larger than some of the minor kingdoms of Europe and the population of the United States at the time of the cessation from Great Britain. Similar remarks would apply to Malabar, and Sindh and Gujarat. It must also be noted that there may be a federation or combination for some purposes with the adjoining Native States, whose population is of the same race and speak the same language. For example the cost of a University may be borne by the British province and the Native States. Mysore has a University, practically Kanarese and has solved the problem of the Kanarese people until they can find resources for a separate University of their own. Travancore and Cochin are rich Malayalam States which have taken the problem in hand and the wishes of the people may be respected without any financial embarrassment. The adjoining Native States of Orissa are another instance in point on the question of cost. Enormous savings may be effected under various headings and if the people are desirous of effecting a change they must be prepared to pay for it. It must also be remembered that the salary of a Governor in American States varies from one thousand to ten thousand dollars and Coorg, Ajmer, Marwar not to speak of the North-Western provinces, furnish instances of small administrative areas. The language problem does not seem to require many additional provinces with perhaps the possible exception of Sind.

Redistribution of Areas.

Bombay and the Central Provinces furnish an instance where the language problem may be taken up for solution. The Hindi-speaking people of the Central Provinces form a contiguous compact area adjoining Behar and United Provinces and the Mahratta tracts are similarly situated with regard to Bombay. Mahratta speaking people seem to be extremely desirous of being brought together and the question of University education, and the language to be employed in Legislative Councils may find an easy solution by a readjustment at a reduced cost. My friends from Bengal and Assam will, I am sure, represent the wishes of the Bengalee-speaking people of Behar and Assam who seem to be desirous of being brought together. In this connection I cannot help making a few remarks with regard to North-Western Frontier Province, which has been proposed in some quarters to be excluded from self-governing India. The province has always formed part of India from prehistoric times was clearly so in the time of the Hittites and Mahomedan kings and their separation accentuating the existing differences on a religious basis would, in my opinion, be a great political danger to India. The problem should rather be to identify their interests with the rest of India and educate them under such ideas and under the existing tribes in the vast new colonies to be opened I would earnestly urge their reunion with the Punjab whether

the Hindi-speaking people living in the Punjab, United Provinces, Delhi and Behar and Central Provinces should be regrouped is an interesting problem which does not seem to be pressed for an urgent solution. The future of India is largely bound up with their advancement as has been the case in the past. But whether they fall under one, two or three governments, will not affect the political equilibrium in any large degree. The times have changed; the rest of the peoples of India form as important a group and therein lies the safety to the unity and harmonious development of a united India. No people can dominate the rest in a manner analogous to Prussia as is feared in some quarters. My resolution may suggest the enquiry as to whether the larger provinces should be cut up into smaller units as has been proposed by Mr. Curtis and others. The sentiment of Bengal and the United Provinces as far as can be gathered and further from their present position seems to be decidedly against it and I have already indicated that the wishes of the people must form a condition precedent to any redistribution. Furthermore on analysis it will be found that we have got in all the provinces the division which correspond to smaller States of Germany or the United States. We have 250 districts with an average population of 900,000, some of which are 3 million strong; others about half a million and so on. And it will be found that only nine out of forty-eight of the United States have a population above 3 millions. 13 between 2 and 3, 11 between 1 and 2, and the rest below 1. With the exception of Prussia, the German States present the same problem. The same may be said of Switzerland. We have therefore units of the size advocated. But no one has yet felt that for legislative purposes any of these districts require a separate constitution. The bye-law making power, which at present partakes of the nature of legislation may be enlarged, where necessary. It would be a mistake to promote the creation of intermediary bodies in opposition to the sentiment and wishes of the people. If the larger provinces find such a decentralisation necessary, there will be time enough to consider the question. But at present we have Imperial finance, All India finance, provincial finance, and local finance, and need not complicate the matter by adding another category of sub-provincial finance. It would also be found that once legislative powers are conferred upon these, it would be difficult to deprive them of the same as has been found when a federal constitution had to be framed for the United States and a separatist tendency would also be created thereby.

All-India Legislation.

By the creation of provinces and redistribution of areas on the lines indicated, we shall remove as far as possible all the causes for provincial and racial jealousies and provide a basis of representation for the constitution of the All-India Council. The men who would benefit themselves for All-India legislation of an Imperial character would qualify themselves by the study of English and the language problem would not present the same difficulty as in the provinces. And the vast variety of languages would also make imperative the use of a common language viz English with rare exceptions. The real cause of friction would naturally be for a distribution of financial burdens and care would, I am sure, be taken in rendering the central Government largely independent of provincial financial help and if such may be necessary, it would be made dependent upon certain data which would not admit of wrangling or dissatisfaction. The similar causes which may disturb harmony would generally be found in the provincial and local councils and local bodies and the essential unity of interest in all large Imperial matters of the people would make for the harmony of the deliberations of the Imperial Assembly.

Conclusion.

The foregoing remarks clearly show that in the whole of the upper Hindustan with a population of 150 millions from the Punjab to Assam the problem is of a minor importance and no extensive changes are needed. The question does not arise in Burma. It is equally evident that changes are necessary in the Deccan, Southern India and the East Coast. The numerous memorials presented by the several peoples living in these tracts to Your Excellency and the Secretary of State during your recent tour, the innumerable resolutions passed for very many years by the people concerned and extending for a period long anterior to the contemplation of the present reforms are indicative of a desire on the part of the people for a change; and all the conditions referred to in my resolution are complied with in our case. But I do not wish to be understood to endeavour to complicate the problem of reforms with the question of redistribution of areas and constitution of provinces. What powers should be reserved by the Government of India, how the legislatures to be composed, what decentralisation of power is permissible, how the provincial legislatures are to be elected and composed, what powers they shall exercise in administration, legislation and finance are problems which have no relation to the question under discussion. The latter are details to be worked out in the case of each area and may be modified by an alteration therein. But I have ventured to bring forward this resolution at the present time fully convinced that the solution of the question would also have to be undertaken immediately and without delay in order to ensure the complete success of self-governing institutions and that modifications may be introduced at as early a date as possible. I realise the reluctance of the Government to deal with the problem having regard to its experience in the case of Bengal. But as my resolution proposes the consent of the people or a large majority of them no such difficulties need be apprehended. I would suggest the appointment of a Commission to determine the need for redistribution and constitution of new provinces and their areas; and the new electorates under the reform scheme will have ample opportunities of expressing the wishes of the people, if this question cannot be solved earlier I hope I have said enough to justify my demand for an early change on the lines suggested in the resolution. It only remains for me to thank the Council for the patient hearing which they have been pleased to accord to me. The divisions I have suggested are amply sufficient to meet the purpose. Pray do not cut me up into further sub-divisions, rendering cohesion and common action impossible. The native states furnish us an example how their numbers render it difficult for them to arrive at conjoint action and further regrouping for representative purposes is felt to be necessary but difficult. We are on the eve of great political changes in the world, first as in industries trusts are squeezing com-

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Central Powers

German Ultimatum to Rumania.

Peace Within Four Days.

Rumanian Cabinet Resigns.

LONDON, February 11. German newspapers state that General Von Mackensen, on the 6th February in the name of the German Government, sent an ultimatum to Rumania that she must negotiate peace within four days and the Rumanian Cabinet, after a long discussion, resigned and the King has accepted its resignation.

Report of Ultimatum Confirmed.

LONDON, February 11. Reuter has obtained confirmation of the German ultimatum which was communicated to Rumania on the 5th February, the Cabinet resigning on the 8th. The ultimatum expired on the 9th February, but developments have not at present transpired.

French Press on the Situation.

LONDON, February 11. PARIS.—With regard to the German ultimatum to Rumania, newspapers point out that the Rumanian army is still a considerable force, capable of constituting a serious menace especially to Germany, as the Rumanians are confronted by only a weak curtain of troops.

Russia

CIVIL WAR IN FINLAND.

Finns Defeat Bolsheviks.

Finns Seek Swedish Help.

LONDON, February 11. Civil war is raging more fiercely than ever in Finland and is developing in favour of the White Guards according to despatches from Stockholm which is the headquarters of the Finnish Anti-Bolshevik organisation. The despatches state that the White Guards defeated the Red Guards at Knopie and Antares in the province of Karalen and have captured Iltborg. Two thousand Red Guards have been taken prisoners and many guns and rifles captured in these engagements. A battle is now proceeding at Viipuri on the Taparanta road. The Finnish Revolutionary Commissioner, in an interview with the "Manchester Guardian," said that four thousand young better class Finns had been serving in the German army throughout the war and had returned to Finland with arms and munitions to suppress the revolution, while the Finnish Senate had tried to arrange a secret agreement with Sweden to send three hundred thousand troops to Finland to expel the Russian garrison.

Effect of Ukraine Peace.

Great Relief in Austria.

LONDON, February 10. AMSTERDAM.—The peace with Ukraine has come as great relief to Austria. Many buildings in Vienna are beflagged. Austrian newspapers express a confidence that the peace will bring important economic relief to the quadruple Alliance and they anticipate that its effects will be felt in Russia and Rumania and possibly elsewhere.

The "Neus Ferie Presse" declares the "Great break up of war has begun in the East."

LONDON, February 11.

STOCKHOLM.—Bolsheviks at Helsingfors have decreed that workers must be paid their wages during strike.

LONDON, February 11.

AMSTERDAM.—Three official Representatives of Austrian Agricultural Societies have gone to Kieff to discuss the economic questions.

panies out of existence, so in the world of politics combinations of states with practically a partial surrender of sovereignty as it has been hitherto understood are not improbable. There would therefore appear to be reasonable ground for hope that even the wildest and maddest Indian revolutionary would be reconciled to the federal partnership so generously conceded by the liberty loving British public. The unity of Indian nationhood and the community of the economic and political interest of the Indian people I have already dwelt upon. But there is enough diversity to make that cohesion solid and indestructible only with the co-operation and help of the British people. And as far as human foresight can see there does not appear to be any reason why the union should not be permanent and for ever so long as the foundations are well and truly laid and all parties understand the limitations of their position. So wielded it may be that the mighty British Empire may not need any outside alliance to keep the peace of the world. The war has purified the souls of men and politicians of the dross of selfishness and greed to a perceptible extent. Let the structure be laid while under the influence of such a holy fire before human passions and selfishness regain ascendancy. I am confident with such lofty minded statesmen at the helm under the guidance of an able, high-minded and far-seeing premier and an able, and energetic Secretary of State with a sympathetic government of India and with knowledge and willingness to move and aid under your guidance I feel sure the structure will well and truly be laid in the immediate present. I commend this resolution to your acceptance.

Control of Vladivostock.

1200 Sailors Sent from Russia.

Siberia's Independence.

LONDON, February 11. HARBIN.—Bolsheviks have arrested members of the Siberian Provisional Government and also the Deputies of the Tomsk Duma in order to prevent the establishment of an autonomous Siberia. Twelve hundred sailors from Petrograd have arrived at Vladivostock to prevent Cossacks from securing control of Vladivostock.

America

The American Secretary's War Report.

LONDON, February 11. WASHINGTON.—The Secretary's weekly report expresses profound appreciation of the splendid work of the British Navy in rescuing the troops on the "Tuscania" and draws special attention to the action of Destroyers in rendering succour until no longer required, notwithstanding the fact that a submarine was lurking in the vicinity. It acknowledges the warm-hearted reception by Irishmen at small ports where the rescued men were landed.

After referring to the minor activities of the Americans on the Lorraine front, particularly in anti-aircraft operations and sharp-shooting, the report says:—The Dual Monarchy's desire for peace is increasing daily. Austrians resent sacrificing their forces on distant battle-fields in order to further German ambitions alien to their interests. Heavy fighting is occurring along the entire British front although actions are only local. The Report expresses the opinion that the impending offensive will develop simultaneously at different points of the line as an outcome of these engagements. The British had enemy's full measure in these undertakings and had the situation well in hand. There had been very lively fighting on the French front. Italians were continuously harassing and bombarding the enemy. Rumanians, who were eighty per cent stronger than they were last year, were attempting to remain faithful to the Allies' cause although surrounded by foes. Rumanians had taken over the whole front from Galatz to Czernowitz.

High Prices of Silver.

Favourable to Germany.

LONDON, February 11. Commenting on the possibility of the United States fixing the price of silver at a dollar an ounce the "Financier" contends that the abnormally high price of silver favours Germany and is against the interests of the Entente. The Paper says:—The fixing of price will help to stabilise Indian currency only if the fixed price is below the metal value of the rupee say about eighty six cents.

Great Britain

Man Power & Engineering Trades.

Reasonable Attitude.

LONDON, February 11. The result of to-day's large representative meeting of Clyde Engineering and Shipbuilding Trades confirms the reasonable attitude prevailing on the Clyde as regards Man Power. The meeting passed a resolution that it would await the decision of the Allied Labour and Socialist Conference on February 20th, and again discuss the question afterwards.

Half-Time System of Educating

Children.

Must Go.

LONDON, February 11. Mr. Fisher in a speech at Huddersfield said that Half-Time system in Yorkshire and Lancashire was holding up the development of higher and elementary education all over the country. Half-Time system must go.

LONDON, February 11. MELBOURNE.—Federal circles confidently state that Mr. Hughes has received and accepted an invitation to the Imperial Conference.

10 Million War Savings Certificates Purchased.

LONDON, February 11. Until February 9th and 2nd respectively, the Bank of England had received applications for approximately 352 millions sterling and Post Office for 16,700,000 of National War Bonds. Nearly 150 million of fifteen and sixpenny War Savings Certificates have been sold.

Sir E. Carson's Resignation.

Consequent Appointment.

LONDON, February 11. The Press Bureau says Sir Edward Carson's resignation necessitated the appointment of a Minister of Propaganda and Sir Frederick Cawley believing that the Propaganda Ministry might usefully be combined with the Chancellorship of the Duchy of Lancaster resigned the latter position and Lord Beaverbrook has been appointed to the joint position of Minister of Propaganda and Chancellor of the Duchy of Lancaster.

General

Ex-King's Subsidy Stopped.

LONDON, February 11. ATHENS.—King Constantine's subsidy will be stopped, in view of his hostility to Greece, the latest instance of

TELEGRAMS.

which is the despatch of Greek officers from Goerlitz to Constantinople to recruit Greek ottomans to fight the Greeks in Macedonia.

Embargo on Dutch Cables Raised.

LONDON, February 11.
The embargo on Dutch cables has been provisionally raised.

LONDON, February 11.
AMSTERDAM.—Papers imply that the raising of embargo on cables is the result of the offer of Holland to submit the matter to arbitration pending which the transit of sand and gravel will be stopped. They also suggest that if Germany does not allow Dutch Commission freely to investigate the matter Holland will be relieved of any obligation to allow the transit of such materials.

Death of Ex-Sultan Abdul Hamid.

LONDON, February 11.
AMSTERDAM: A telegram from Constantinople reports the death from inflammation of lungs of Ex-Sultan Abdul Hamid.

Western Front

Enemy Raiders Repulsed.

Successful British Aerial Activity.

LONDON, February 11.
Last night's communique from R. M. Sir Douglas Haig said: Hostile raiders were repulsed with loss last night southward of Houthulst Forest. There has been hostile artillery fire southward of Cambrai. Several successful aerial reconnaissances were carried out on Saturday, in spite of low clouds and high winds. Nearly a ton of bombs was dropped on various targets. Observations enabled artillery effectively to engage hostile batteries. One German machine was driven down and one of ours is missing. Our bombing machines, of which one is missing, carried out a successful raid in unfavourable weather on Saturday night, dropping nearly a ton of bombs with good results on an important railway junction and sidings at Courcelles Les Meiz.

Bad Weather Restricts Activity.

Various Enemy Test Raids.

LONDON, February 11.
Renter's correspondent at the British headquarters wires that bad weather has restricted our activity in the last few days.

The Germans continue freely to employ their increasing artillery and are carrying out raids at various parts of the line in order to learn what we know of their future plans and what steps we are taking to counteract their prospective efforts.

Despite adverse atmospheric conditions we have kept tally with all the movements of enemy troops and material.

Violent Artillery Firing.

LONDON, February 11.
This afternoon's French communique reports fairly violent artillery firing in the regions of Nieuport and Jubincourt, south of Moronvillers and in Champagne.

Enemy Coup de main Collapses.

LONDON, February 11.
Last night's French communique said:—There have been violent artillery actions on both banks of the Meuse and in the Vosges. An enemy 'coup de main' on small posts in the Bourculles region of Argonne collapsed.

LONDON, February 11.
Marshal Haig's Communique this afternoon says:—Australia made a successful raid southeast of Messines, inflicted casualties and took 28 prisoners. Belgian patrol attacked a post in the Merckem sector, killing the garrison.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Secretary of States Message.

Progress of the war.

DELHI, February 11.
His Excellency the Viceroy has received the following telegram dated the 5th instant from the Secretary of State for India.

Nothing is reported from the British and French fronts. The usual aircraft activity and raiding activity continues on both sides.

The Italians have maintained their recent capture east of Asiago against Austrian attack, the Italian artillery breaking up the assaulting columns.

A British submarine was lost in attempting to torpedo the Goeben in the Dardanelles.

The British have slightly advanced their line 14 miles north of Jerusalem.

The British and the Portuguese are successfully pursuing the remaining German forces which fled to the Portuguese territory.

The Supreme Allied War Council have announced that in view of the speeches of the German and Austrian Chancellors the only immediate task before it is the immediate prosecution of the war.

A fresh crisis has occurred in the peace negotiations at Brest Litovsk, the principal representative of the Central powers being recalled to Berlin for conference.

It is understood that Sir W. Vincent on completion of his special duty will return to the Home Department Government of India, as member in charge when Sir James DuBoulay and Mr. S. R. Hignell will revert to their substantive appointments.

Calcutta

The National Bank Case.

Mr. Basu to be Examined on Commission.

CALCUTTA, February 11.
At the High Court to-day before Mr. Justice Choudhuri an application was made on behalf of the Maharaja of Durbhanga in the suit instituted by the Bengal National Bank against the Maharaja of Durbhanga and ex-directors of the Bank for the issue of a commission to examine Mr. Bhupendra Nath Basu. It was stated that the Maharaja was now the only defendant, the suit against other defendants having been withdrawn. Mr. Basu was a material witness in the case in respect of the possession of certain securities by the Maharaja. It would be impossible for Mr. Basu to come down to Calcutta from Delhi, but he will be there till the end of this month. His Lordship issued a commission for the examination of Mr. Basu. The hearing of the suit was fixed for 3rd April next.

CALCUTTA, February 11.
There will be a commercial class for ladies at Writers Buildings on Tuesdays and Thursdays when lessons will be given free of charge, the course lasting from two to three months. The object is to fit women to replace men as commercial clerks in business offices generally if need should arise.

Secret Revolutionary Society.

Five Members Bound to Good Behaviour.

CALCUTTA, February 11.
On the 24th March the Dinajpur police on receipt of a telegram from the Calcutta C. I. D. raided a house which was empty. While returning the police arrested a young man named Gurudas as he could not give a satisfactory account of himself. His room was searched and four cartridges were discovered. The police raided several houses and arrested four other young men. Proceedings were then taken against these five men under section 110, Criminal Procedure Code, on the ground that they were members of a secret revolutionary society at Dinajpur, the object of which was to overthrow the Government, and that they collected money by decoities and murders. Their 'modus operandi' was that some members of the conspiracy hired houses secretly and retreated thereafter to these secret dens. The Magistrate of Dinajpur found that the accused were members of a larger band whose political activities extended all over Bengal and were connected with previous decoities in different parts of the country and bound them down to be of good behaviour for three years on personal bonds of Rs. 10,000 with five sureties of Rs. 2,000 each. On appeal the Sessions Judge of Dinajpur held that the accused were associated for the purpose of spreading disloyal doctrines and were engaged in inculcating ideas of armed revolution in the minds of schoolboys and students. Against this order the accused moved the High Court to-day. It was urged before Justices Chitty and Smither before whom this application was made that the Judge has wrong in accepting the evidence of an accomplice, who was uncorroborated, as to the political propaganda of the accused, that the accomplice had made six different statements to the police and had admitted that he was threatened with imprisonment. Their Lordships issued a rule on the District Magistrate of Dinajpur to show cause why the order complained of should not be set aside. The accused were directed to be released on bail, pending the hearing of the rule to the satisfaction of the Magistrate.

H. E. Lord Renaldshay opened the Carmichael College at Rangpur to-day and announced the grant of half a lakh of rupees towards the capital expenditure from Government funds.

Bombay

Rumours of Sh p Looting in Poona.

(Delayed in Transmission)

POONA, February 11.
Between 1 and 2 p. m. to-day the shop keepers in the Poona Cantonment were thrown into a state of great excitement by the rumour that shop looting had taken place in the city. Shoppers were immediately put up and in a very short while a great part of the business of the Cantonment Bazar was at a standstill. Inspector Corby, Sub-Inspector Shinde and other Police officials who were summoned succeeded in restoring confidence and in a hour or two the normal business of the Cantonment was in full swing. Rumour however had a substantial basis of fact. A short time prior to the hour named it appears a party of men belonging to the Labour Corps had a dispute among themselves in Poona city. From words these men came to blows, and in the tumult that ensued these men struck sign boards on shop fronts, and created a disturbance. Great crowd followed after them and as men ran along the city streets they upset one or two protruding stalls, and struck the occupants with sticks. Among the latter was a woman who kept a small tray under an umbrella which rioters struck with banners. Men of the Labour Corps were however followed up by some Indian Police men and a number of people working in the shops who intercepted them before they could escape over Lakdipool Bridge to the Bhamburda side of the river. Here the men of the labour corps who are said to be mostly Pathans were stopped and asked to return to the head police office in the city called Faraskhana. They refused and in the fracas that followed several policemen were injured. With the assistance of the bazar people however 25 rioters were arrested and are at present in the city lock up where Mr. Boyd, D. S. P., held an inquiry. No looting of any kind was indulged in and the visit to the town at 3.30 p. m. showed that beyond the shops closed on account of plague, business was proceeding quite as usual.

"Irresponsible Journalism".

Mr. Horniman Taken to Task.

BOMBAY, February 11.
The fifth Presidency Magistrate to-day delivered judgment in the hoaxing case in which Mr. Blanche Braganza stood charged with cheating the Editor of the "Bombay Chronicle" in respect of Rs. 300 under circumstances already reported. His Worship convicted her under Section 420 I. P. C. and taking into consideration her prayer for mercy and also the statement of the prosecuting officer that he did not press for a severe punishment sentenced her to a day's simple imprisonment and a fine of Rs. 500 in default to suffer three months rigorous imprisonment. The Rs. 50 found in possession of the accused was ordered to be returned to Mr. Horniman. As to the disposal of Rs. 450 produced by the accused to make up the amount and which was claimed on behalf of Mr. Horniman the Magistrate held that as they were not part of the money fraudulently obtained by the accused which she had already spent he could not make an order in respect of the amount and the accused must be guided by the advice of her counsel as to what to do with the amount. In the course of his lengthy judgment the Magistrate said: I must say it was most unfortunate that before assuming the responsibility of publishing the appeal Mr. Horniman did not take any steps at all to satisfy himself of the story of the accused was genuine. The result of his precipitate action had been that several persons were misled into contributing their money towards a fictitious object. It is to be hoped that this case will be a caution to the public against such instances of irresponsible journalism.

Epsom Salts.

A Warning.

BOMBAY, February 11.
A warning is issued to the public by the Police Surgeon of Bombay against the using of Epsom salts unless obtained from a reliable source. Several accidents have occurred here lately owing to Oxalic Acid being mistaken for Epsom salts.

High Prices in Bombay.

Controller of Prices' Announcement.

BOMBAY, February 11.
Mr. P. R. Cadell, Controller of Prices, presiding at a prize distribution of schools attended by boys of the Deccan Mahatma labouring classes, announced that the Government were taking immediate action to control the high prices prevailing and that they would shortly have a notification fixing a standard of rents for all rooms and houses, which he hoped would give great relief to the working population. Regarding the prices of food stuffs and other articles the government were going to appoint ward committees which he hoped, would help in reducing the prices. He urged them to help the Government efforts by practising economy.

Bombay Improvement Trust.

Discussion in Corporation.

BOMBAY, February 12.
At Monday's meeting of the Bombay Municipal Corporation discussion on Sir Ibrahim Rahimullah's resolution on transferring the powers and functions of the Improvement Trust to the Corporation was resumed. Sir Dinshaw Wacha criticised the action of the Improvement Trust and specially of Mr. Orr as its chairman, remarking that Mr. Orr had directed his energies mainly to making wide roads and neglected the improvement of slums in the city. He characterised the trust as a brilliant failure and said that the time had come for handing over the work to the Corporation.

Mr. F. A. M. Vincent said that he wished to be enlightened by Sir Ibrahim as to the executive, administrative and deliberative capacity of the Corporation to carry out the work now entrusted to the Trust, looking to the fact that the executive were clogged nowadays from time to time. Sir Ibrahim replying dwelt on the various points raised by Mr. Orr in his speech and described the trust as an institution for making money and submitted that the bogey of bye laws was part of the scheme for selling the trust land at high price. Sir Ibrahim contended that all money spent by the Trust was not at its own initiative, but by the command of the Government in order to provide big roads. The programme of sum improvement had been set aside and they were justified in demanding that in view of its failure to fulfil its primary duty, sanitary regeneration of the city, the Trust should no longer be allowed to exist as a separate institution. He said that the Corporation were not against making suitable bye laws, but they were bound to consider public interest before making them. Replying to Mr. Vincent as to Corporation's capacity to carry on the work of local self-government Sir Ibrahim said that the Corporation's past record was a sufficient reply, and if the Corporation were not competent to do its work it should be abolished at once. Sir Ibrahim's resolution was carried by a large majority only three members voting against it.

Burma

The "Ayuthia" Explosion.

Explosives Inspector to Find Out the Cause.

RANGOON, February 11.
In consequence of the "Ayuthia" disaster last week Mr. Lister, Second Engineer is in a critical state. He is suffering from concussion of brain. His memory is blank regarding the accident and subsequent results. The Magistrate is holding departmental enquiry into the founding of the steamer while the Local Government has placed on deputation the Chief Inspector of Explosives to go into the causes of the explosion.

Rs. 15,000 to Charities.

By Mr. Jamal.

RANGOON, February 11.
On the occasion of the triple marriage of his one son and two daughters at the Jubilee Hall last evening the Hon'ble Mr. A. K. A. S. Jamal made a donation of Rs. 15,000 to the various public charities and institutions in Rangoon.

చెన్న పురాంధ్రనభ

ప్రహ్లాదనాటక ప్రదర్శనము.

ఈ నెల 9 వ తేదీ కనివారమునాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు సభవారు (ప్రొద్దు 9.) ఆంధ్రాహలనందు కీర్తిశేఖరులగు ధర్మవరము కృష్ణమాచారి (ఆంధ్రనాటక పితామహ బిరుదాంకితులు) గారితో విరచితమగు ప్రహ్లాదనాటకమును ప్రదర్శించిరి. శ్రీ శ్రీ పీఠికాపురీ సంస్థానాధీశులగు శ్రీ రాజారావు వేంకట కుమారమహిపతి నూర్యారావు బహదరుగారు గ్రామము నలంకరించిరి దివాను బహదరు పాను గంటి రామారాయణింగారు దివాను బహదరు కలవల రామానుజంశ్రేష్ఠిగారు గౌరవనీయులగు రావుబహదరు మోచెర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారు మునగాల రాజాగారు వెంకట ప్రగడ, మునునూరు, ఈలగిరి, జమిందారులు వేంకటగిరి కుమార రాజాగారు భద్రాచలం రాజాగారి కుటుంబమువారు నెల్లూరు జిల్లాలోని సుప్రసిద్ధులగు రెడ్డి ప్రముఖులు మున్నగువారు పలువురు ప్రదర్శనమునకు వచ్చిరి.

ఈ ప్రదర్శనము కేవలము సభ్యులకొరకు మాత్రమే ప్రదర్శించబడినది. సభవారి భవనముననే స్థిరమగు నాటకరంగస్థలము నేర్పరచు కలంపుతో నీ భవనమును పుచ్చుకొని దాని యందు ప్రవేశమై గాని ఇటీవల కొన్ని యభ్యంతరములకారణముగ కలుగుటచే వారు స్థిరముగ నేర్పరచు నింతవరకును చేయ వీలుకలగలేదు. బహిరంగ ప్రదర్శనము నొనరించుటకు గూడ దానివలననే అభ్యంతరము కలిగినది. కాన తాత్కాలిక రంగస్థలము నేర్పరచి సభ్యులకొరకు మాత్రమే ప్రదర్శించినను అనువంతులవరకు రంగాలంకారములు బాగుగ నేయున్నవి.

హిరణ్యకశిపూత్రధారి యగు నెల్లూరు నాగరాజారావుగారును, లీలావతిపాత్రధారి యగు గురుపుగారి వేంకటకృష్ణయ్యగారును ప్రహ్లాదపాత్రధారులగు నలుగురుబాలురును ప్రశంసనీయులుగ పని చేసిరి.

వారిలో నాటక ప్రహ్లాదపాత్రధారి యగు బాలుడు తన పాత్రభాగమును సముచితభివ్యయముతోను గానముతోను ప్రదర్శించి సభ్యుల నానందపరకలు గావించెను. మొత్తము మీద నాటకము చాల బాగుగా ప్రదర్శించబడినది. నారదాది పాత్రధారులు గూడ బాగుగా ప్రదర్శించిరి. వెనుక దివాను బహదరు కలవల రామానుజం శ్రేష్ఠిగారితో నొసంగబడు నని ప్రకటించబడిన రజతిపాత్రములు మూడూ మొదటి చంద్ర హాసనాటకమున తుంభిస న చంద్ర హాస మదన పాత్రధారులగు, శ్రీయుత టి. రాఘవాచారి బి. వి. ఎల్ గారి కని సరస్వతుల వేంకటసుబ్బయ్య శాస్త్రిగారికిని ఎం. సత్య నారాయణ నాయుడుగారికిని యొసగబడినవి. శ్రీయుత నల్లగురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారు దాతల పక్షమున రాఘవాచారిగారి కిది సభాసహకార్యదర్శులగు నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తక్కినవారికి దిద్దరికిని రజతిపాత్రముల నొసంగిరి. రాఘవాచారిగారు ఆంధ్ర సభాభివృద్ధిని గూర్చి ఆంధ్రులకు ప్రోత్సాహము కలిగించుచు గంభీరపద్యాసము నొసంగి రజతిపాత్రమును స్వీకరించిరి.

శ్రీయుత కాళ్లవారి గోపాలరాయ కవిగారితో వ్రాయబడిన పీఠికాపురాధీశ ప్రకంశక పద్యములను నాటకరంగమున వెదురుముడి శేషగిరిరావుగారు చదివిరి. ముదితప్రతులు సభ్యులకందరికిని పంచివెట్టబడినవి. కాగ్యదర్శులు శ్రీరాజాగారిని భువ్వహాలంకర్తల గావించిరి. ప్రముఖుల కందరికిని పున్నగుచ్చముల నొసంగిరి.

వెనుక రావునాహాయి కలవల కణ్ణయ శ్రేష్ఠిగారు నాయకపాత్రధారియగు గురుపుగారి వేంకటకృష్ణయ్యగారికి స్వర్ణపతకము నొసంగెదనని ప్రకటించబడినది గాని ఆ పతక మింతవరకు నిత్యబడియుండలేదు. కారణ మెవ్వదియో గ్రహించబడలేదు. వాద్దా మొనరింపబడిన పతకములు మున్నగు వాని నొసంగుటలో నవవరకును సాలస్యము జరుగుట పాత్రధారులకు నిరుత్సాహకరమగును. కాన దాతలును కాగ్యదర్శులు నట్టి విషయములం దిందుక శ్రద్ధ వహింప దగునని నూచించుచున్నారు.

ఈసభామందిరమున కాళ్లవారిగారు నాటకరంగస్థలమును స్థిరమగ నేర్పరిచి బహిరంగప్రదర్శనముల నొనరించుటకు గల ప్రతిరోధములను నివారించుటకు సభివారు వెంటనే శ్రద్ధక హింతురుగాకయని కోరెదము. ఇది కేవలము సభ్యులకు మాత్రమే యని నియమింపబడుటనే మొన్నటిదినమున ప్రకటన ఫలకమునుచూచి లోనికవచ్చినవారందరొ టిక్కెట్లను బడయ

బాలక విఫలమనోరథులై మరలిపోవలసివచ్చినది. కార్యనిర్వాహక సంఘమున చాలవలకుబడి గల ప్రముఖులందరొ యుండి యునుభవాధ్యక్షులగు నిట్టిమఖ్యకార్యముపట్ల నుదాసీనులగుట చాల విచారకరము. ఇట్టిభవనమున నాటకరంగస్థల మేర్పరు పబడి బహిరంగ ప్రదర్శనమున కవకాశము కలిగింపబడినచో సభవారికేగాక చెన్న పురలోని నాటకప్రదర్శకుల కందరికిని గూడ మహోపకారము కలుగగలదు. ఇదివరకు విజ్ఞోరియా పురమందిర మొక్కటి మాత్రమే యుండుటచే చాలమందికి సరిగ కావలసినపుడు రంగస్థలము దొరకక చాల ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. ఆయిబ్బంది దీనికలన తొలగంగలదు. కాన కాగ్యదర్శులు కోశాధ్యక్షులు కలవల సోదరులు మున్నగు ప్రముఖులందరును పనిబూని ఈకార్యము నసాలస్యముగ నెరవేర్చురుగాక యని కోరుచున్నాము.

ఈ మందిరమునకు తగిన నాటక రంగము నేర్పరచలే ననిన చాలభవనము మవసరమగును గాని భవనమును పదాన్వయము జమిందారులు నగు సభ్యులెల్లజూల తలంచి సహకార భావమున తోడ్పడినచో నది సులభముగ నెరవేరగలదు గాన నెల్లూరు నందులకు పూనుకొని ఆంధ్రాహలనపేరు సాధక మగునట్లు చేయుదురుగాక యని వేడెదము.

హనుమద్గంధాలయము

చిత్తూరుజిల్లా నారాయణవరమునందలి హనుమాన్ క శ్రుకాల మేనేజరు రంగయ్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ఈపురమునందు హనుమద్గంధాలయము కడచినదికలవరకు నెల 9 వ తేదీని స్థాపించబడినది. దీనికొకట 6 గురు చెరి యొకరూపాయ చందా నొసగుచు సంఘముగా నేర్పడిరి. చెన్న పురలోని భారతబంధా లిమిటెడ్ మేనేజింగు డైరెక్టరుయన రంగభాస్కరయ్యగారు ఈ పురమున తమసోదరుని కొఱకు తీసికొనిన మందిరమును ఈ గంధాలయమున కొనగన యనంతరము 10-12-17 వ తేదీని గంధాలయములను ఉచితపతనాలయమును రాత్రిపాతకాలన ప్రారంభించితిమి. ఇప్పటికి 3 తెలుగువారాపత్రికలును 100 తెలుగు పుస్తకములును గలవు. 25. రంగభాస్కరయ్యగారు సెట్టిగారును సి. వి. రంగంసెట్టిగారును 10-12-17 వ తేదీనుండి నారాయణవరము, పుత్తూరు, కావ్యేటిగరము, మున్నగు పురములందు కరతలశిక్ష మూలముగను చెన్న పుర, చిత్తూరు, తిరుపతి, నెల్లూరు, నంద్యాల మున్నగు ప్రదేశములందు స్నేహితులు మున్నగువారి మూలమునను విరాళములను ఇతర సహాయమును బడసి 70 రూ॥ లను సంపాదించిరి.

21-1-18 వ తేదీని 6 గురు నేతపనివారితోను ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులతోను రాత్రిపాతకాలన ప్రారంభించితిమి. ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీకి 41 మంది పాతకులతోడను, 5 మంది యుపాధ్యాయులతోడను, 5 తరగతులతోడను పాతకాల యభివృద్ధి బొందెను. పతనమందిరమునకు దీసంబరు నెలలో 800 మందియు, జనవరి నెలలో 416 మందియు వచ్చి పుస్తకములను వారాపత్రికలను పఠయొగించిరి. దీసెంబరు మాసమున 98 పుస్తకములు సంఘసభ్యులకు బదులియ్యబడినవి. కాని జనవరి మాసమున 109 పుస్తకము లియ్యబడినవి. నారాయణవరము నేతపని విశేషముగ గలది. నేతపనివారు అనేకులు. సం॥ మునకు 40 వేల రూ॥లు వెలగల సారాయములు విక్రయింపబడుచున్నవి. మద్యపాన నిరసనము, విద్య, ఆరోగ్యవిధులు మున్నగు వానినిగూర్చి సులభాంధ్రమున నుపన్యాసముల నిప్పించుటయు సభాకార్య భారమునందుగలదు. ఉపన్యాసముల నీయదలచుకొనినవారు తమ యుద్దేశమును సంఘ కార్యదర్శులకు వ్రాసికొనవలెను.

నెల్లూరునుండి పురపాలకసంఘ ఉపాధ్యక్షుల లిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— కీ. శే. రా॥ బి. ఆర్. లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారు (నెల్లూరు పురమందిర నిర్మాతలు) 5 మాసముల క్రిందట పురపాలకసంఘమందిరముయందర ఒక డౌబ్లెనా (జల యంత్రము) ను నిర్మించిరి. దీనిని అప్పటికలెక్టరు సాంటరుగారు బహిరంగపఱచిరి. ఈ డౌబ్లెనా పురపాలక సంఘమందిరమునకు ఒకగబడినవెనుక దానిచుట్టును ఇనుపకంచె కట్టించి కంచెలోపల డౌబ్లెనాచుట్టును క్రోనులను మొక్కలను పొందించి చిన్నతొటవేయుటకు పురపాలక సంఘము వారు 600 రూ॥ ల కధికమగు మొత్తమునిచ్చిరి. లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి సోదరుడగు నుందరరాయ రెడ్డిగారు క్రోనులను పూల చెట్లలను దయచేయగా, ఒకచిన్నతొట వేయబడినది. తొట యందు జనులకూర్చుండుటకు బెంచీలువేసిని తొటయందము

రాడింపదు. కాన చెన్న పురయందు వడి క్షేమితులగు బచ్చి వెంకట సుబ్బయ్య సెట్టిగారు తమ సహ జాదార్యముతో 100 రూ॥ లను వ్యయముచేసి 4 బెంచీలనువేయించి కొంత దీర్చిరి. వీరికి పురపాలక సంఘమువారు కృతజ్ఞులు. ఇట్టి మహానలు యాదార్య భూషణములతో ఈతొట పురపాలక సంఘ మందిరమున కలంకారముగా నున్నది.

అనకాపల్లితాలూకా సంఘమువారి తరపున ఈ నెల 7 వ తేదీని అనకాపల్లి ప్రజలు బహిరంగ సభచేసి అందు ఇరి శేషక సెన్సు ఆఫ్ అమెండింగ్ లిట్టును తర్కించి చర్చించి అందలి విషయములు ప్రభాస్వర్యములకును న్యాయమునకును వ్యతిరేకముగ నున్నవని తీర్మానించి తమతీర్మానమును చెన్న పుర కాసన సభా కార్యదర్శికి తంతిపాద్యమాలమున దెలిపి ఈ లిట్టుమాలమున కాంతచిత్తులగు ప్రజలయందు విశేషాంధోళన నిలుగుననియ, ఈ లిట్టును కాసనసభయందు ప్రస్తుతమున చర్చింపక నిలిపివేయ వలసినదనియు ప్రభుస్వమువారిని ప్రార్థించిరి.

కావలెను

ప్రావిషక్ స్టోగురు కావలసిన చిల్లసామానులు వగైరాలు కష్టయిచేయుటకు ఇతరగ్రామముల నుండి వస్తువులను నిర్ధారించి మొత్తముగా అమ్ము వర్తకులు కావలసి ఉన్నారు. వివరములు తెలియగోరువారు దయచేసి యా క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

నె. క్రి. టి. రి.

అగ్యకా కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్, (1069) 109, నెడ్ల వీధి, తిరుపతి క్షే.డి, మదరాస్.

మదరాసు అందు సదరమరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు. (1061)

1918-వ మార్చి - కాలమాస్తి శివరాత్రి తృతీయము.

ప్రస్తుతము రాక్షసిబాగు చాలకుండుటచే రైల్వే కంపెనీవారు ప్రత్యేకముగ వ్యాసంజరు బండ్లను గాని స్పెషలు బండ్లను గాని యాత్రీకుల కొరకు చేయబడ బాలపుగాన ఆ బ్రహ్మాత్మనమునకు పోన నిచ్చుగించువారు ముందుగనే జాగ్రత పడవలెను.

నోటీసు. (1064)

నారవిలము. నారవిలము.

81-1-18 తేదీని బెజవాడలో జోదాజి సీనాజి అనే మావస్త నాతోమల్ సేతుమల్ అనువారు విజయనగరం డెలిక రీకి ఖ 800 పుట్టు నార (బి 1 కి రు 85-8-0 చొ॥ 200 పుట్టు న్ను ఖ 1 కి రు 85 చొ॥ నూరుపుట్టున్న) చేరముకు పుచ్చుకుని 4 దరు యేకాట్టు ప్రకారం నాతోమల్ సేతుమల్ అను వారు వెంటనే డెలికరీ పుచ్చుకొనవలసినవారై యుండిన్ని పుచ్చుకొనకపోయియుండుటచేత వైచేరము చెలామణిచేసిమాకు రాజులసిని ప్రైకయిచ్చివేయ వలసినదని మావల్ల పెరిగ్రాము పుత్తేరములు వస్త్రాలవ్యాపార తరగరు పొందిన్ని నాతోమల్ నేక మల్ వారు అట్లుచేయక తప్పిపోయినందుట సదరు నార విజయనగరములో 18-2-18 తేదీన బహిరంగమైన యేలములో అమ్మబడుననిన్ని ఆయేలములో వచ్చిన సామ్మిపోను ఖర్చునుగూడ మాకు గావలసినవస్త్రం వస్త్రరాసామ్మ సదరు నాతో మల్ నేక మల్ గాన్లల్ల ప్రముఖుగా రాబట్టుకొనబడునని మేము సదరు నాతో మల్ నేక మల్ గార్లకు ఉత్తరంద్యారా తెలియచేసి యున్నాము.

కాబట్టి యందు మూలముగా తెలియచేసేదియేమిటే సదరు నార మూడు వందలపుట్టు విజయనగరం బహులో ది 18-2-18 తేదీన బహిరంగమైన యేలములో అమ్మబడును. కావలసిన నారు వచ్చి పొట నెట్టికొన వచ్చును.

పాటకొట్టివేయబడిన వెంటనే ఖ 1 కి రు 15 చొ॥ ధరావగు బాఖాంచేయవలెను. పాటకొట్టివేయబడిన మరునాడు కొడుక వైకము నిచ్చి వెంటనే నార తూచుకొనవలెను.

9-2-18 జోదాజి సీనాజి.

అమృతాంజనము దీపోవారి దివ్యోషధములు.

కంతమూలము ముద్దమూలము	0.2
కీర్తనసాగము మాత్రము అశ్వమునకు	1.4
దంతశుభాచారి సంక్షోభాటుకు	0.3
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1.0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1.5	0.12
మూలకంఠ తైలము దబ్బి 1.5	0.12
తేజమందు తేజకాటుకు సీసా 1.5	0.3
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు	0.4
కలరామూలము నాంతిభేదముకు	0.6
గజ్జీ తైలము గజ్జీచీదలకు దబ్బి 1.5	0.4
చామకమూలము సీసా 1.5	0.3
చేలకు మందు సీసా 1.5	0.3
తామర తైలము కామగ్ని తీటుకు	0.3
కుంభకు తైలము దబ్బి 1.5	0.4
గురత్రిదావకము సీసా 1.5	1.0
కఫహరి శీతగజ్జీలకు దబ్బుకు	1.4
కఫహరిమాంసం శుభ్రములకు దబ్బి 1.5	0.3
చాయాపుష్పములకు మందు	1.0

శ్రీకృష్ణగుడి దీపిత్తము.

మాహిని తైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0.12
లోమహరి వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0.8
ఉబ్బునమునకు మందు సీసా 1.5	1.3
కస్తూరిమాత్రము వెద్దని, మంచిది 50-8	0.10
కుఖిభాగి మాత్రము	1.0
కుఖిభాగి తైలము పుండ్లకు	1.0
విరేచనము కుమారము దబ్బి 1.5	0.8
గ్రహణి మాత్రము దబ్బి 1.5	0.8
శోభదన మాత్రము తలనొప్పిలకు	0.12
కాలినపుండ్లకు మానె సీసా 1.5	0.3
శగడు ద్రావకము సీసా 1.5	1.0
కుసుమారి మాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు	1.0
చుండుకు మానె సీసా 1.5	0.3
గుండరితైలము, ముఖకాంతికి	0.8
పగుళ్ళకు తైలము శీతపగుళ్ళకు	0.6
కర్ణకూలహరి చెవిపోటుకు	0.6
జులాలి మాత్రము మలబద్ధమునకు	0.8
బంతుపాతహరి ఎమిడికలకు	0.3

అమృతాంజనము దీపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

కారదాంబ

ఇది శ్రీ ధర్మభాగిని యొక నాటకము.

సంఘము రాచారి సంస్కరణమునకు మార్గ

అయిందుబాపబడినది. అందరును జదివి తీర

వలయును. తెల 4 అంశము. పోస్టేజి నేరు.

అంగ్రహస్రకా కార్యాలయము,

7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

రంగుల చిత్రవటము

ప్రతి 1.5 0.1-0 12 ప్రతులకు 0.9-0

వి. పి. భిక్షులు ప్రత్యేకము.

మీనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోడుబాద్ 212, మదరాసు.

వాదాపేటితులకు వరము: బవోడి నహితమైన డా॥ సి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

అతడుభ్రష్ట రక్తమున జనించు వ్యాధ్యులకు కీరీడుకలది మందు. వడపులను, మచ్చలను, గండమాలలను

పండ్లను, ప్రాంతిబోధ్యులను అన్నివిధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన ౪ కుక్కుభ కారిణి

(20)

కనాషధిసారసవరిల్లా / వివిధ మిచ్చుట నిర్మూలము, సహజమైనను బుద్ధువచ్చినను అన్నివిధములైన వోషములను

పోగొట్టును. వీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధమును వాతసంబంధమును వోషులను పోగొట్టి రక్తమును

స్వచ్ఛమగును. శరీరాలోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవరకు మందుటకు 4 కౌన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రతిబంధము: - డి. డి. సావంత్. 144. ఫనసనవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No. 2, BOMBAY.

శ్రీకృష్ణానిధి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అమృతాంజన విరచితము.

తెల 0.1-0.1 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్రహస్రకా కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రనర్మకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయశ్చ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి నాటి

ప్రారంభమైనది. తెల 0.1-0.1 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

1000-

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

బహుమాన

మియ్యబడును.

మీరు బహుమానముగా మన్నారా? అయితే డి. మన్నాలలోగారిచే తయారుజేయబడిన లోకప్రసిద్ధమైన

సాలామిసిరి మురబ్బును సేవించండి. దీని సేవించిన యెడల ధాతుపుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

జీవించును.

మొదలయినవి. కలుగును. స్వచ్ఛపుష్టియు, ధాతుపుష్టి మూత్రములో కలిసిపోవుట,

నీరుచురుట, బహుమాత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచి గుణము

పొందిన అనేకులు రంగోస్, పివాంగ్, సిలోస్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి,

హదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపుత్రికలు విశేషముగా సంపియున్నారు.

కావలసినవారు అర్థజ్ఞాస్థాంపును సంపినవో బహుమాన పుత్రికల కాపి పంపుదుము.

ఇది అబద్ధ మని రుజువుపరచువారికి వై కనుపరచియుండు బహుమానము యిచ్చు

బడును. అట్లు నిరాకరించినవో లోభ్యములముగా పొందవచ్చును. పార్కులును కొను

నవ్వకు "డి. మన్నాలలో" అని యిండుకుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన

పుత్రిక పార్కులలో పంపబడును. ఏతెంతులు కావలసియున్నది.

15 పులాలు తేబ్బీతెల రూ. 2-0-0. శపాలభుక్తు 1.5 దబ్బులకు 6 అంశాలు.

డి. మన్నాలలో, ఢిల్లీవైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బా దీపో, బెంగళూరు సిటీ.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయాషధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికృష్ణ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

1 పౌను సీసా రూ 0-12-0.

చంద్రవభ సుటీ

మూత్రవ్యాధులందు అమోఘముగ

పనిచేయును. తులం 1-కిరూ 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1 పౌను సీసా రూ 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు శాంతియుభాషలో

జరుపవలయును.

జాందూ ఫార్మస్యూటికల్

వయ్య

అయుర్వేద యాషధముల శేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works

388 The Ayurvedic Pharmacists.

Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి

శాశ్వతములును సోమంపను. 219

అలోగ్యమును కలుగజేసి అయుర్వ్యవస్థిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు

ప్రాసిన తపాల ఖచ్చితకయే ఉచితముగా పంపెదము.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,

అలంకరితగ్రహ పోషధాంశం, 15%, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

201 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాషధములు.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల నిష్పదైనను

వదికింపుదు.

ప్రతి వత్సరమునకు లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించ

బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కక్క, బర్మా, సిలోజా,

మలియన్టీస్, గోవా, ఫీజి, విలెంజి, ఈస్ట్రాఫ్రికా, మున్నగు

ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధాషధమును, ఈ పయోగించు

చున్నారు.

మహాభాగము "మనోమొక లోకామయహర" కస్తూరి

మాత్రల సీసా మియింటు సున్న మెడల, మాటికి వైద్యుల

సమయమును, నిరీక్షించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము,

జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజ్జీమోషి,

బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వివారము,

చిన్నబిడ్డలకు లుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు

ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాషధుల సేవనచే నాశ్వర్యముగా

పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో సనేకవిధములగునట్టియు సుపర్యోగక

రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియు యాషధములను

తయారు చేయుచుండుదు.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసా యందును

ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపుత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడ

యుండును. 260 ముక్కలను సీసా 4 అంశాలు

మాత్రమే.

6 సీసాల నోకపూరి తేప్పించి

టపాల భుక్తులోచేరి రూ 1-0-0

12. సీసాలాకపూరి కొనిన 2-12-0

25. సీసాలాకపూరి గొనిన 5-0-0

సమస్తరోగములకు మామధ్య అయుర్వే

దీయ సిద్ధాషధములు దొరకును.

అనుపానపుత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడ

యుండును. 260 ముక్కలను సీసా 4 అంశాలు

మాత్రమే.

6 సీసాల నోకపూరి తేప్పించి

టపాల భుక్తులోచేరి రూ 1-0-0

12. సీసాలాకపూరి కొనిన 2-12-0

25. సీసాలాకపూరి గొనిన 5-0-0

సమస్తరోగములకు మామధ్య అయుర్వే

దీయ సిద్ధాషధములు దొరకును.

అనుపానపుత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడ

యుండును. 260 ముక్కలను సీసా 4 అంశాలు

మాత్రమే.

6 సీసాల నోకపూరి తేప్పించి

టపాల భుక్తులోచేరి రూ 1-0-0

12. సీసాలాకపూరి కొనిన 2-12-0

25. సీసాలాకపూరి గొనిన 5-0-0

సమస్తరోగములకు మామధ్య అయుర్వే

దీయ సిద్ధాషధములు దొరకును.